

PANEVĖŽIO RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS ŠILUMOS ŪKIO SPECIALIOJO PLANO KEITIMAS

SPRENDINIAI

TPD Nr. S-RJ-66-24-1256

PARENGĖ:

UAB „DAUGĖLA“

A. Smetonos g. 8-2

01115 Vilnius

El. paštas: daugela@daugela.lt

Projekto vadovas, atestato Nr. TPV 0110	Nerijus Gerdvilis	
Vykdytoja	Dr. Gaudenta Sakalauskienė	
Vykdytoja	Daina Radzevičienė	

2026 m.

TURINYS

TURINYS.....	2
1. BENDROJI DALIS.....	3
1.1. Pagrindiniai specialiojo plano tikslai.....	3
1.2. Pagrindinės specialiojo plano sąvokos	4
1.3. Specialiojo plano sąsaja su kitais teritorijų planavimo dokumentais bei svarbiausiais teisės aktais.....	7
2. SPRENDINIAI	11
2.1. Šilumos tiekimo teritorijų skirstymas ir reglamentavimas.....	11
2.1.1. Centralizuotojo šilumos tiekimo (CŠT) teritorija.....	11
2.1.2. Konkurencinio šilumos tiekimo (KŠT) teritorija.....	12
2.1.3. Vietinio šilumos tiekimo (VŠT) teritorija	12
2.1.4. Išimtytys, galiojančios visoje planuojamoje teritorijoje.....	13
2.2. Šilumos tiekimo teritorijų nustatymas.....	13
2.3. Šilumos ūkio finansavimo šaltiniai, priemonės ir įgyvendinimas.....	15
2.4. Šilumos perdavimo tinklų apsaugos zonų nustatymas ir reglamentavimas	19
2.5. Teritorijų rezervavimas šilumos ūkio infrastruktūros objektams	20
3. SPECIALIOJO PLANO SPRENDINIŲ ATITIKTIS PLANAVIMO DOKUMENTAMS	22
4. KITOS APSAUGOS ZONOS IR RIBOJIMAI. GAISRINĖ SAUGA	24
5. GAMTINIS KARKASAS, SAUGOMOS TERITORIJOS, KULTŪROS PAVELDAS, VALSTYBINIAI MIŠKAI	31
6. APLINKOSAUGINIŲ REIKALAVIMŲ ĮGYVENDINIMAS.....	33
7. VISUOMENĖS SVEIKATOS SAUGA.....	35
8. STRATEGINIS PASEKMIŲ APLINKAI VERTINIMAS.....	36
9. SPECIALIOJO PLANO GALIOJIMAS.....	36
PRIEDAI	
1 priedas. Savivaldybės teritorijos suskirstymo šilumos vartotojų teritorijomis pagrindimas	
2 priedas. Apsaugos zonų planai	
3 priedas. Saugomos teritorijos ir objektai	
4 priedas. Nekilnojamosios kultūros vertybės	
BRĖŽINIAI	
1 brėžinys. Sprendiniai, M 1:50 000	
2 brėžinys. Dembava, M 1:5 000	
3 brėžinys. Jotainiai, M 1:5 000	
4 brėžinys. Krekenava, M 1:5 000	
5 brėžinys. Liudynė, M 1:5 000	
6 brėžinys. Miežiškiai, M 1:5 000	
7 brėžinys. Naujamiestis, M 1:5 000	
8 brėžinys. Pažagieniai, M 1:5 000	
9 brėžinys. Ramygala, M 1:5 000	
10 brėžinys. Smilgiai, M 1:5 000	
11 brėžinys. Upytė, M 1:5 000	
12 brėžinys. Velžys, M 1:5 000	
13 brėžinys. Žibartoniai, M 1:5 000	
14 brėžinys. LEZ, M 1:10 000	

1. BENDROJI DALIS

1.1. Pagrindiniai specialiojo plano tikslai

Specialiojo plano keitimo pagrindas: Panevėžio rajono savivaldybės tarybos 2024 m. gegužės 30 d. sprendimas Nr. T-157 „Dėl Panevėžio rajono savivaldybės teritorijos šilumos ūkio specialiojo plano keitimo rengimo“.

Planavimo organizatorius: Panevėžio rajono savivaldybės administracija, adresas: Vasario 16-osios g. 27, LT-35185 Panevėžys, tel. +370 45582946, el. p. savivaldybe@panrs.lt, puslapis internete www.panrs.lt.

Planavimo dokumento pavadinimas: Panevėžio rajono savivaldybės teritorijos šilumos ūkio specialiojo plano keitimas.

Teritorijų planavimo rūšis: specialusis

Teritorijų planavimo lygmuo: savivaldybės

Planuojamos teritorijos: Panevėžio rajono savivaldybės teritorija, plotas – 217707,59 ha.

Planavimo tikslai:

- įgyvendinant Nacionaliniame pažangos plane nustatytus sprendinius ir priemones, suformuoti ilgalaikes savivaldybės šilumos ūkio modernizavimo ir plėtros kryptis, siekiant užtikrinti tvarų, saugų, patikimą ir nepertraukiamą šilumos tiekimą vartotojams pagrįstomis būtinosiomis sąnaudomis, neviršijant leidžiamo neigiamo poveikio aplinkai;
- suderinti valstybės, savivaldybės, energetikos įmonių, fizinių ir juridinių asmenų ar jų grupių interesus aprūpinant vartotojus šiluma ir energijos ištekliais šilumos gamybai;
- reglamentuoti aprūpinimo šiluma būdus ir (arba) naudotinas kuro bei energijos rūšis šilumos gamybai šilumos vartotojų teritorijose;
- numatyti preliminaras investicijų apimtis, finansavimo poreikį ir finansavimo šaltinius į šilumos ūkio plėtrą ir modernizavimą.

Planavimo uždaviniai:

- patikslinti esamas centralizuoto šilumos tiekimo zonas ir numatyti galimas naujas zonas pagal galiojančių bendrųjų planų sprendinius;
- nurodyti modernizuotus, modernizuojamus ir nemodernizuotus esamus šilumos ūkio inžinerinės infrastruktūros statinius;
- plėtoti šilumos ūkio inžinerinę infrastruktūrą ir numatyti jos plėtrai reikalingas teritorijas;
- nustatyti šilumos ūkio inžinerinės infrastruktūros statinių ir (ar) teritorijų apsaugos zonas, nurodyti specialiąsias žemės naudojimo sąlygas;
- numatyti motyvuotai pagrįstas konkrečias vietas ir plotus žemei visuomenės poreikiams paimti;
- numatyti šilumos ūkio inžinerinei infrastruktūrai funkcionuoti reikalingus servitutus;
- numatyti šilumos ūkio inžinerinės infrastruktūros statinių išdėstymą;
- numatyti atsinaujinančių išteklių naudojimo plėtrą.

Informacija apie strateginį pasekmių aplinkai vertinimą (SPAV) ir teritorijos vystymo koncepciją: Strateginio pasekmių aplinkai vertinimas atliekamas pagal poreikį, vadovaujantis Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašu. Teritorijos vystymo koncepcija nerengiama.

Planavimo sąlygas parengė ir išdavė:

- Kėdainių rajono savivaldybės administracija (REG30071928);
- Akcinė bendrovė LITGRID (REG30143084);

- Viešoji įstaiga „Plačiajuostis internetas“ (REG29952696);
- Valstybinė miškų tarnyba (REG29951614);
- Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos (REG29993599);
- Akcinė bendrovė Telia Lietuva (REG30021104);
- Uždaroji akcinė bendrovė „Aukštaitijos vandenys“ (REG30036956);
- Nacionalinis visuomenės sveikatos centras prie Sveikatos apsaugos ministerijos (REG30172557);
- Akcinė bendrovė „Energijos skirstymo operatorius“ (REG29965525);
- Akcinė bendrovė „Via Lietuva“ (REG30063901);
- Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos (REG30157722);
- Akcinė bendrovė „Amber Grid“ (REG30052078);
- Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos (REG30010209);
- Lietuvos kariuomenė (REG30154294);
- Anykščių rajono savivaldybės administracija (REG30207963);
- Akcinė bendrovė „Lietuvos geležinkeliai“ (REG30222276);
- Panevėžio rajono savivaldybės administracija (REG30353251);
- Ukmergės rajono savivaldybės administracija (REG30426284);
- Viešoji įstaiga Transporto kompetencijų agentūra (REG30385047);
- Panevėžio miesto savivaldybės administracija (REG30415420);
- Akcinė bendrovė „Panevėžio energija“ (REG30428974);
- Aplinkos apsaugos agentūra (REG30450287);
- Aukštaitijos saugomų teritorijų direkcija (REG30451228);
- Nacionalinė žemės tarnyba prie Aplinkos ministerijos (REG30488905);
- Lietuvos Respublikos energetikos ministerija (REG32857011).

1.2. Pagrindinės specialiojo plano sąvokos

Pagal Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymą:

Aprūpinimo šiluma sistema – organizacinis-techninis ūkio kompleksas, skirtas gaminti ir tiekti šilumą vartotojams, valdomas šilumos tiekėjo ir susidedantis iš šilumos perdavimo tinklo bei vieno ar daugiau prie tinklo prijungtų šilumos gamintojų;

Apsirūpinimo karštu vandeniu būdas – centralizuotai paruošto karšto vandens pirkimas iš karšto vandens tiekėjo arba šilumos karštam vandeniui ruošti pirkimas iš šilumos tiekėjo, o geriamojo vandens karštam vandeniui ruošti – iš geriamojo vandens tiekėjo, arba individualus karšto vandens ruošimas jo vartojimo vietoje, naudojant pasirinktus energijos šaltinius (dujas, elektrą, kietąjį ir skystąjį kurą, atsinaujinančius energijos išteklius) geriamajam vandeniui pašildyti iki higienos normomis nustatytos temperatūros;

Karštas vanduo – iš geriamojo vandens paruoštas, pašildant jį iki higienos normomis nustatytos temperatūros, vanduo;

Konkurencinis šilumos vartotojas – šilumos vartotojas, esantis šilumos tiekimo konkurencinėje zonoje, nustatytoje savivaldybės tarybos patvirtintame specialiajame šilumos ūkio plane, arba kitas Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nustatytas šilumos vartotojas, suvartojantis daugiau kaip 1 procentą šilumos tiekėjo per praėjusius kalendorinius metus realizuoto šilumos kiekio. Šiems vartotojams šilumos kaina nustatoma individualių sąnaudų principu;

Nenutrūkstamo aprūpinimo šiluma vartotojai – Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos, savivaldybių tarybų patvirtintuose sąrašuose numatytos įstaigos ar organizacijos, kurioms būtinas nenutrūkstamas aprūpinimas šiluma;

Nepriklausomas šilumos gamintojas – asmuo, gaminantis šilumą ir (ar) karštą vandenį ir parduodantis juos šilumos tiekėjui pagal šilumos pirkimo–pardavimo sutartį;

Pastato šildymo būdas – pastato projektavimo dokumentuose techniniu sprendimu nustatytas būdas pastato patalpoms šildyti, apimantis ir karšto vandens tiekimo sistemoje įrengtus šildymo prietaisus;

Pastato šildymo ir karšto vandens sistema – pastate įrengtas techninių priemonių kompleksas, skirtas į pastatą perduotai arba pastate gaminamai šilumai ir (ar) karštam vandeniui į patalpas pristatyti. Nuo tiekėjo tinklą ji atribojama pastato įvadu;

Šildymo sezonas – laikotarpis, kuriuo užtikrinama pagal higienos normas reglamentuota vidutinė vidaus patalpų temperatūra šildomuose pastatuose ir kurio pradžia ir pabaiga nustatoma savivaldybės institucijos sprendimu pagal statybos techniniais reglamentais apibrėžtą lauko oro temperatūrą, kuriai esant privaloma pradėti ir galima baigti nustatytos paskirties savivaldybių pastatų šildymą;

Šilumnešis – specialiai paruoštas vanduo, karštas vanduo, garas, kondensatas, kitas skystis ar dujos, naudojami šilumai pristatyti;

Šilumos dvinarė kaina – šilumos kaina, sudaryta iš pastoviosios dalies, mokamos už vidutinę šilumos vartojimo galią eurai už kilovatą per mėnesį, ir kintamosios dalies, mokamos euro centais už kilovatvalandę;

Šilumos įrenginys – techninių priemonių kompleksas, skirtas šilumai gaminti ir (ar) karštam vandeniui ruošti, perduoti, vartoti ar kaupti;

Šilumos įvadas – šilumos perdavimo tinklo atšaka, įskaitant pastato pirmuosius uždaramuosius įtaisus ir apskaitos prietaisus, jungianti pastato šilumos įrenginius ir šilumos perdavimo tinklą;

Šilumos perdavimas – šilumos pristatymas šilumnešiu šilumos perdavimo tinklo vamzdynais;

Šilumos perdavimo tinklas – sujungtų vamzdynų ir įrenginių sistema, skirta pristatyti šilumnešiu šilumą iš gamintojo vartotojams;

Šilumos punktas – prie šilumos įvado prijungtas pastato šildymo ir karšto vandens sistemos įrenginys, su šilumnešiu gaunamą šilumą transformuojantis pristatymui į pastato šildymo prietaisus. Daugiabučio namo šilumos punkto įrenginiai, būtini namo tinkamam eksploatavimui ir naudojimui, yra neatskiriama namo dalis ir šio namo butų ir patalpų savininkų bendroji dalinė nuosavybė, kurią draudžiama perduoti nuosavybės teise tretiesiems asmenims;

Šilumos tiekėjas – asmuo, turintis šilumos tiekimo licenciją ir tiekiantis šilumą vartotojams pagal pirkimo–pardavimo sutartis;

Šilumos tiekimas – centralizuotai pagamintos šilumos pristatymas ir pardavimas šilumos vartotojams;

Šilumos tiekimo licencija – dokumentas, suteikiantis licencijos turėtojui teisę verstis šilumos tiekimu nustatytoje teritorijoje;

Šilumos ūkio specialusis planas – savivaldybių specialiojo planavimo dokumentas, kuriame, įgyvendinant šilumos ūkio plėtros priemones, nustatomos esamos ir planuojamos naujos šilumos vartotojų teritorijos, nurodomi galimi ir alternatyvūs šildymo būdai, savivaldybės šilumos ūkio plėtros ilgalaikiai tikslai ir uždaviniai, šilumos gamybos įrenginiai ir kurio tikslas yra tenkinti šilumos vartotojų poreikius pagrįstomis būtinosiomis sąnaudomis, neviršijant leidžiamo neigiamo poveikio aplinkai.

Šilumos ūkio priemonės – Vyriausybės tvirtinamame 2021–2030 metų nacionaliniame pažangos plane nustatytus valstybės energetikos politikos pažangos uždavinius įgyvendinančios nacionalinių plėtros programų priemonės, apimančios ilgalaikės ir kompleksinės šilumos gamybos,

bendros šilumos ir elektros energijos gamybos (kogeneracijos) bei šilumos perdavimo plėtros ir modernizavimo krypčių įgyvendinimo priemonės valstybės teritorijoje.

Šilumos vartotojas (vartotojas) – juridinis ar fizinis asmuo, kurio naudojami šildymo prietaisai nustatyta tvarka prijungti prie šilumos perdavimo tinklų ar pastatų šildymo ir karšto vandens sistemų;

Šilumos vienanarė kaina – šilumos kaina, apskaičiuojama kaip pastoviosios ir kintamosios dalių suma ir mokama euro centais už kilovatvalandę.

Pagal Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymą:

Atsinaujinančių išteklių energija – energija iš atsinaujinančių neišskastinių išteklių: vėjo, saulės energija, aeroterminiai, geoterminiai, hidroterminiai ištekliai ir vandenynų energija, hidroenergija, biomasė, biodujos, įskaitant sąvartynų ir nuotekų perdirbimo įrenginių dujas, taip pat kitų atsinaujinančių neišskastinių išteklių, kurių panaudojimas technologiškai yra galimas dabar arba bus galimas ateityje, energija;

Biodujos – iš biomasės pagamintos dujos;

Biokuras – iš biomasės pagaminti degieji dujiniai, skystieji ir kietieji produktai, naudojami energijai gaminti;

Biomasė – biologiškai skaidžios biologinės kilmės žemės ūkio, miškų ūkio ir susijusių pramonės šakų, įskaitant žuvininkystę ir akvakultūrą, žaliavos, atliekos ir liekanos, įskaitant augalines ir gyvūnines medžiagas, taip pat biologiškai skaidžios pramoninės ir komunalinės atliekos;

Centralizuotas šilumos ar vėsumos energijos tiekimas – šilumos energijos garų, karšto vandens ar ataušintų skysčių pavidalu iš centrinio gamybos šaltinio pristatymas ir pardavimas vartotojams;

Šilumos siurblys – įrenginys, paverčiantis aplinkos ar geoterminę energiją aukštesnės temperatūros šiluma, naudojama pastatams šildyti ir (ar) karštam vandeniui ruošti.

Lietuvos Respublikos statybos įstatymas

Pastato atnaujinimas (modernizavimas) – statybos darbai, kuriais atkuriamos ar pagerinamos pastato ir (ar) jo inžinerinių sistemų fizinės ir energinės savybės ir (ar) kuriais užtikrinamas iš atsinaujinančių energijos šaltinių gaunamos energijos naudojimas;

Pastato energinis naudingumas – apskaičiuotas arba išmatuotas energijos kiekis, reikalingas patenkinti su įprastu pastato naudojimu siejamą energijos poreikį, įskaitant energiją pastato šildymo, vėsinimo, vėdinimo, karšto vandens ir pastato apšvietimo reikmėms.

Lietuvos Respublikos savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymas

Inžinerinė savivaldybės infrastruktūra – šilumos perdavimo tinklai, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų, įskaitant paviršines nuotekas, tvarkymo inžineriniai statiniai, vietinės reikšmės keliai, kiti transporto statiniai, už kurių statybą, įrengimą ir (ar) eksploatavimą savivaldybės teritorijoje atsakingas savivaldybės infrastruktūros organizatorius ir (ar) savivaldybės infrastruktūros valdytojas.

Neprioritetinė savivaldybės infrastruktūra – savivaldybės infrastruktūra, esanti teritorijoje, kuri nepatenka į savivaldybės ir (ar) vietovės lygmens bendruosiuose planuose nustatytas prioritetinės plėtros teritorijas ir kurioje savivaldybė neįsipareigoja vystyti socialinės ir (ar) inžinerinės infrastruktūros.

Prioritetinė savivaldybės infrastruktūra – savivaldybės tarybos sprendimu pagal savivaldybės tarybos patvirtintus kriterijus pripažinta prioritetine ir (ar), atsižvelgiant į strateginio planavimo dokumentus, savivaldybės ir (ar) vietovės lygmens bendruosiuose planuose nustatytoms prioritetinės plėtros teritorijoms ir jų vystymui skirta savivaldybės infrastruktūra.

Savivaldybės infrastruktūra – socialinė savivaldybės infrastruktūra ir inžinerinė savivaldybės infrastruktūra.

Savivaldybės infrastruktūros plėtra – savivaldybės infrastruktūros projektavimas, statyba ir (ar) įrengimas kuriant naują savivaldybės infrastruktūrą arba didinant ir (ar) atkuriant esamos savivaldybės infrastruktūros pajėgumus.

Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymas

Inžinerinių komunikacijų koridorius – žemės juosta, skirta centralizuotiems inžinerinės infrastruktūros tiesiniams įrengti ir eksploatuoti.

Prioritetinės plėtros teritorijos – savivaldybės ir vietovės lygmens bendruosiuose planuose išskirtos urbanizuotos ir (ar) urbanizuojamos teritorijos (jų dalys), kuriose savivaldybė įsipareigoja vystyti socialinę ir (ar) inžinerinę infrastruktūrą.

Urbanizuojamos teritorijos – savivaldybės ir vietovės lygmens bendruosiuose planuose numatomos kompaktiškai pastatais užstatyti teritorijos su inžinerinių komunikacijų koridoriais ir neužstatomais bendrai naudoti pritaikytais želdynais, viešosiomis erdvėmis ir valstybiniais miškais miestuose.

Urbanizuotos teritorijos – pastatais užstatytos miestų, miestelių, kompaktiškai užstatytų kaimų teritorijos su inžinerinių komunikacijų koridoriais ir neužstatytais bendrai naudoti pritaikytais želdynais, viešosiomis erdvėmis ir valstybiniais miškais miestuose.

Šiame specialiajame plane taip pat naudojamos sąvokos, kurios nėra tiksliai apibrėžtos Lietuvos Respublikos teisės aktuose. Šio plano tikslams jos apibrėžiamos taip :

Ekologiškai švarūs šilumos šaltiniai – atsinaujinančiais energijos ištekliais pagrįsti šilumos gamybos įrenginiai, taip pat kiti šilumos gamybos sprendiniai, kurie pagal galiojančius Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos teisės aktus priskiriami mažai taršiams arba nulinės taršos sprendiniams.

Vietinis šilumos gamybos šaltinis (autonominė katilinė) – šilumos gamybos šaltinis, skirtas vienam ar keliems pastatams aprūpinti šiluma, valdomas šilumos tiekėjo ir neprijungtas prie centralizuoto šilumos tiekimo tinklą.

Individualus šilumos gamybos šaltinis – šilumos gamybos šaltinis, skirtas vienam ar keliems pastatams aprūpinti šiluma, valdomas ne šilumos tiekėjo ir neprijungtas prie centralizuoto šilumos tiekimo tinklą.

1.3. Specialiojo plano sąsaja su kitais teritorijų planavimo dokumentais bei svarbiausiais teisės aktais

Specialusis planas parengtas vadovaujantis:

- Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategija;
- Nacionaliniu pažangos planu (2021-2030);
- Nacionaline atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategija;
- Nacionalinė darnaus vystymosi strategija;
- Valstybės ilgalaikės raidos strategija;
- Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymu;
- Lietuvos Respublikos savivaldybių infrastuktūros plėtros įstatymu;
- Lietuvos Respublikos energetikos įstatymu;
- Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymu;
- Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymu;
- Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymu;

- Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymu;
- Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymu;
- Lietuvos Respublikos oro apsaugos įstatymu;
- Lietuvos Respublikos vandens įstatymu;
- Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo pakeitimo įstatymu;
- Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymu;
- Lietuvos Respublikos žemės įstatymu;
- Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu;
- Lietuvos Respublikos kelių įstatymu;
- Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu;
- Lietuvos Respublikos sodininkų bendrijų įstatymu;
- Lietuvos Respublikos miškų įstatymu;
- Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymu;
- Lietuvos Respublikos investicijų įstatymu;
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 307 „Dėl šilumos ūkio plėtros krypčių patvirtinimo“;
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 1079 „Dėl visuomenės informavimo, konsultavimo ir dalyvavimo priimančiam sprendimui dėl teritorijų planavimo nuostatų patvirtinimo“;
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 1210 „Dėl Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos įgyvendinimo priemonių plano patvirtinimo“;
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 318 „Dėl Gamtinių ir kompleksinių draustinių nuostatų patvirtinimo“;
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 918 „Dėl Elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projekto veiksmų ir priemonių plano patvirtinimo“;
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 746 „Dėl Nacionalinės elektros ir gamtinių dujų perdavimo infrastruktūros projektų įgyvendinimo plano patvirtinimo“;
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 284 „Dėl Nacionalinės šilumos ūkio plėtros 2015–2021 metų programos patvirtinimo“;
- Lietuvos Respublikos energetikos ministro ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015-09-25 įsakymu Nr. 1-226/D1-683 „Dėl Šilumos ūkio specialiųjų planų rengimo taisyklių patvirtinimo“;
- Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010-10-25 įsakymu Nr. 1-297 „Dėl šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklių patvirtinimo“;
- Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010-07-16 įsakymu Nr. 1-213 „Dėl magistralinių dujotiekių apsaugos taisyklių patvirtinimo“;
- Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2014-01-28 įsakymu Nr. 1-12 „Dėl magistralinio dujotiekio įrengimo ir plėtros taisyklių patvirtinimo“;
- Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012-11-28 įsakymu Nr. 1-241 „Dėl Nacionalinio gamtinių dujų tiekimo saugumo užtikrinimo prevencinių veiksmų ir nacionalinio gamtinių dujų tiekimo ekstremaliųjų situacijų valdymo planų patvirtinimo“;
- Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007-02-14 įsakymu Nr. D1-96 „Dėl Gamtinio karkaso nuostatų patvirtinimo“;

- Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016-11-11 įsakymu Nr. D1-754 „Dėl statybos techninio reglamento STR 2.01.02:2016 „Pastatų energinio naudingumo projektavimas ir sertifikavimas“ patvirtinimo“;
- Lietuvos standartu LST EN 303-5:2012 „Šildymo katilai. 5 dalis. Rankomis ir automatiškai pakraunami kietojo kuro šildymo katilai, kurių vardinė šiluminė galia iki 500 kW. Terminija, reikalavimai, bandymai ir ženklavimas“;
- Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2013 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. D1-995/1-312 „Dėl gaisrinės saugos normų teritorijų planavimo dokumentams rengti taisyklių patvirtinimo“;
- Lietuvos Respublikos teritorijos bendruoju planu, T00087007, 2021-11-19;
- Panevėžio rajono savivaldybės teritorijos šilumos ūkio specialiuoju planu, T00001570, 2011-06-01;
- Panevėžio rajono savivaldybės teritorijos bendruoju planu, T00087555, 2008-07-03;
- Panevėžio apskrities miškų tvarkymo schema, T00087143, 2021-12-21;
- Panevėžio rajono savivaldybės valstybinės reikšmės miškų plotų schema, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. spalio 23 d. nutarimu Nr. 1154 „Dėl valstybinės reikšmės miškų plotų patvirtinimo“;
- Panevėžio rajono savivaldybės miškų priskyrimo miškų grupėms planu, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2017 m. kovo 28 d. įsakymu Nr. D1-256 „Dėl Akmenės, Biržų, Kauno, Kaišiadorių, Jonavos, Joniškio, Jurbarko, Kelmės, Kėdainių, Klaipėdos, Kretingos, Kupiškio, Panevėžio, Pakruojo, Pasvalio, Prienų, Raseinių, Radviliškio, Rokiškio, Skuodo, Šiaulių, Šilalės, Šilutės, Tauragės, Trakų, Utenos, Vilniaus, Zarasų rajonų, Birštono, Elektrėnų, Neringos, Pagėgių, Rietavo ir Kauno, Klaipėdos, Palangos, Panevėžio, Šiaulių miestų savivaldybių miškų priskyrimo miškų grupėms planų patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais);
- Panevėžio rajono nekilnojamojo kultūros paveldo tinklų schema, T00054265, 2009-06-03;
- Krekenavos miestelio teritorijos bendruoju planu, T00065542, 2013-09-06;
- Naujamiesčio miestelio teritorijos bendruoju planu, T00065543, 2013-09-06;
- Ramygalos miesto teritorijos bendruoju planu, T00065541, 2013-09-06;
- Vaidoklių miestelio teritorijos bendruoju planu, T00065842, 2013-09-06;
- Raguvos miestelio teritorijos bendruoju planu, T00065545, 2013-09-06;
- Miežiškių miestelio teritorijos bendruoju planu, T00065841, 2013-09-06;
- Smilgių miestelio teritorijos bendruoju planu, T00065546, 2013-09-06;
- Šilų miestelio teritorijos bendruoju planu, T00065843, 2013-09-06;
- Geležių miestelio bendruoju planu, T00075312, 2015-03-20;
- Panevėžio rajono rekreacinių teritorijų specialiuoju planu, T00071423, 2014-05-16;
- Panevėžio rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo specialiojo plano keitimu, T00089829, 2023-08-31;
- Europinio standarto geležinkelio linijos Kaunas–Lietuvos ir Latvijos valstybių siena specialiuoju planu, T00079723, 2017-01-23;
- Panevėžio aplinkkelio intensyvios plėtros teritorijos nuo Panevėžio miesto iki magistralinio kelio (VIA BALTICA) A9/272 specialiuoju planu Panevėžio rajono savivaldybės teritorijoje, T00001463, 2011-03-23;
- Panevėžio priemiestinių gyvenamųjų teritorijų intensyvios plėtros specialiuoju planu, T00071350, 2014-05-13;

- Žemės paėmimo visuomenės poreikiams Europinio standarto geležinkelio linijai Kaunas–Lietuvos ir Latvijos valstybių siena nutiesti Panevėžio rajono savivaldybės teritorijoje projektu;
- Projekto „Rail Baltica“ geležinkelių infrastruktūros Panevėžio geležinkelio mazge susisiekimo komunikacijų inžinerinės infrastruktūros vystymo planu, T00095150, 2024-12-13;
- Žemės paėmimo visuomenės poreikiams vietinės reikšmės automobilių kelių statybai ir rekonstrukcijai dėl Europinio standarto geležinkelio linijos Kaunas Lietuvos ir Latvijos valstybių siena tiesimo Panevėžio rajono savivaldybės teritorijoje projektu;
- Projekto „Rail Baltica“ geležinkelio linijos Kaunas–Lietuvos ir Latvijos valstybių siena inžinerinių sistemų ir regioninių stočių susisiekimo komunikacijų inžinerinės infrastruktūros vystymo planas, T00095021, 2024-11-11;
- Projekto „Rail Baltica“ geležinkelių infrastruktūros priežiūros depų susisiekimo komunikacijų inžinerinės infrastruktūros vystymo planas, T00089624, 2023-07-17;
- Krekenavos regioninio parko tvarkymo planu, T00053012, 2010-04-21;
- Krekenavos regioninio parko ir jo zonų ribų planu, T00052678, 2009-12-23;
- Nacionaliniu kraštovaizdžio tvarkymo planu, T00068000.

2. SPRENDINIAI

Panevėžio rajono savivaldybės teritorijos šilumos ūkio specialiojo plano keitimu (toliau – Specialusis planas) įgyvendinami Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos ir Nacionalinio pažangos plano tikslai ir uždaviniai. Specialusis planas rengiamas atsižvelgiant į Nacionalinio pažangos plano ir kitų strateginių dokumentų nuostatas tiek, kiek tai nustatyta galiojančiuose teisės aktuose.

Specialusis planas suderintas su aukštesniojo ir to paties lygmens teritorijų planavimo dokumentais – Lietuvos Respublikos bendrojo planu, Panevėžio rajono savivaldybės teritorijos, Ramygalos miesto, Krekenavos miestelio, Naujamiesčio miestelio, Geležių miestelio bendraisiais planais. Šiuose dokumentuose, plėtojant šilumos ūkį ir didinant energijos vartojimo efektyvumą, nustatyti pagrindiniai uždaviniai:

- modernizuoti ir efektyvinti šilumos tiekimo sistemas;
- skatinti atsinaujinančių energijos šaltinių naudojimą;
- didinti šilumos gamybos, perdavimo ir vartojimo efektyvumą;
- mažinti šilumos energetikos poveikį aplinkai ir šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas.

Specialiuoju planu nustatomi ekonomiškai, techniškai ir aplinkosauginiu požiūriu pagrįsti aprūpinimo šiluma sprendiniai bei šilumos ūkio vystymo kryptys.

Šilumos ūkio plėtra Panevėžio rajono savivaldybėje vykdoma vadovaujantis *skaidrumo, konkurencingumo, efektyvumo ir tvarumo* principais.

2.1. Šilumos tiekimo teritorijų skirstymas ir reglamentavimas

Specialiajame plane nustatomos trys šilumos tiekimo teritorijos (zonos):

- centralizuotojo šilumos tiekimo (CŠT);
- konkurencinio šilumos tiekimo (KŠT);
- vietinio šilumos tiekimo (VŠT).

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo 18 straipsniu, šilumos tiekėjas gali nutraukti šilumos tiekimą tik suderinęs su šilumos vartotojais bei savivaldybe. Šilumos tiekėjas apie numatomą šilumos tiekimo nutraukimą praneša suinteresuotiems šilumos vartotojams ir savivaldybei ne vėliau kaip prieš 18 mėnesių iki šilumos tiekimo nutraukimo datos. Šilumos tiekėjas kartu su savivaldybe privalo organizuoti alternatyvaus, su vartotojais suderinto aprūpinimo šiluma būdo įgyvendinimą.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 30 punktu, šilumos ūkio organizavimas yra savarankiškoji savivaldybės funkcija, o vadovaujantis 54 straipsnio 1 dalimi, savivaldybė yra atsakinga už viešųjų paslaugų teikimą gyventojams.

2.1.1. Centralizuotojo šilumos tiekimo (CŠT) teritorija

Centralizuotojo šilumos tiekimo teritorija – teritorija, kurioje yra išvystyta arba numatyta plėtoti centralizuotojo šilumos tiekimo sistema. Šioje teritorijoje pastatų apsirūpinimas šiluma numatomas iš centralizuotojo šilumos tiekimo sistemos.

Išlyga. Šilumos tiekėjas raštu pareiškia, kad nėra techninių galimybių aprūpinti konkretų vartotoją iš centralizuotojo šilumos tiekimo sistemos arba kad, atlikus ekonominį vertinimą centralizuotas šilumos tiekimas nagrinėjamam objektui būtų ekonomiškai nuostolingas. Tokiais atvejais šilumos vartotojams suteikiama teisė įsirengti vietinius šilumos gamybos įrenginius, naudojančius elektros, geoterminės energijos ir kitus ekologiškai švarius šilumos šaltinius, kaip apibrėžta šiame specialiajame plane.

Investicijų vertinimas atliekamas vadovaujantis ekonominio pagrįstumo, efektyvumo ir proporcingumo principais, atsižvelgiant į individualias projekto aplinkybes. Toks vertinimo principas atitinka Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos (toliau – VERT) formuojamą reguliacinę praktiką bei šilumos ūkio reguliavimo nuostatas, pagal kurias investicijos turi būti pagrįstos, būtinos ir ekonomiškai efektyvios.

Pažymėtina, kad galiojantys teisės aktai, įskaitant VERT tvirtinamą šilumos kainų nustatymo metodiką, nenumato vieno privalomo investicijų atsiperkamumo laikotarpio visiems projektams. Priešingai, juose įtvirtinta nuostata, kad investicijos vertinamos kompleksškai, įvertinant jų įtaką šilumos kainai, sąnaudų pagrįstumą ir vartotojų interesų apsaugą.

Atsižvelgiant į tai, kiekvienu konkrečiu atveju investicijų atsiperkamumas nustatomas individualiai, įvertinus techninius ir ekonominius parametrus, įskaitant investicijų dydį, prognozuojamą šilumos suvartojimą, tinklų plėtros apimtį bei eksploatacines sąnaudas.

Šilumos tiekėjas, gavęs prašymą prijungti objektą prie centralizuotojo šilumos tiekimo sistemos, per teisės aktuose nustatytą terminą, bet ne vėliau kaip per 21 darbo dieną, privalo pateikti motyvuotą išvadą dėl techninių galimybių prijungti objektą ir (ar) ekonominio pagrįstumo šilumos tiekimui užtikrinti.

Šilumos vartotojai turi teisę nutraukti šilumos ir (ar) karšto vandens pirkimo–pardavimo sutartį bei atjungti viso pastato šildymo ir (ar) karšto vandens sistemas nuo centralizuotojo šilumos tiekimo sistemos, laikydamiesi Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo 29 straipsnio 4 ir 5 dalių reikalavimų. Tokiais atvejais pastato aprūpinimas šiluma gali būti vykdomas naudojant elektros energiją, geoterminę energiją ar kitus ekologiškai švarius šilumos šaltinius.

2.1.2. Konkurencinio šilumos tiekimo (KŠT) teritorija

Konkrencinio šilumos tiekimo teritorija apima zonas, kuriose yra išvystyta centralizuotojo šilumos tiekimo sistema arba kurios ribojasi su ja.

Šioje teritorijoje galimi šie aprūpinimo šiluma būdai:

- centralizuotojo šilumos tiekimo sistema;
- vietiniai šilumos gamybos įrenginiai, naudojantys elektros energiją, geoterminę energiją ar kitus ekologiškai švarius šilumos šaltinius.

Šilumos tiekėjas privalo pasiūlyti potencialiam šilumos vartotojui sudaryti šilumos ir (ar) karšto vandens pirkimo–pardavimo sutartį, jeigu atlikus ekonominį vertinimą nustatoma, kad šilumos tiekimas objektui yra ekonomiškai pagrįstas.

Jeigu šilumos tiekėjas raštu pateikia motyvuotą išvadą, kad nėra techninių galimybių prijungti objektą prie centralizuotojo šilumos tiekimo sistemos, arba šilumos tiekimas per centralizuotojo šilumos tiekimo sistemą yra ekonomiškai nepagrįstas, šilumos vartotojas turi teisę pasirinkti alternatyvų, teisės aktų reikalavimus atitinkantį individualų šilumos gamybos šaltinį.

Ekonominis vertinimas atliekamas pagal galiojančią metodiką, užtikrinant skaidrumo, proporcingumo ir nediskriminavimo principų laikymąsi.

Ekonominį vertinimą atlieka vienbučių, dvibučių, daugiabučių, pramonės, sandėliavimo, komercinės paskirties bei socialinės paskirties vystytojai kartu su šilumos tiekėju.

Šioje teritorijoje naujai statomuose pastatuose individualūs šilumos šaltiniai, naudojantys gamtines dujas patalpų šildymui ar karšto vandens ruošimui, gali būti įrengiami tik tais atvejais, kai tai neprieštarauja savivaldybės šilumos ūkio specialiajam planui ir aplinkosauginiams tikslams.

2.1.3. Vietinio šilumos tiekimo (VŠT) teritorija

Vietinio šilumos tiekimo teritorijoje pastatų aprūpinimas šiluma vykdomas naudojant individualius ar vietinius šilumos gamybos įrenginius.

Aprūpinimo šiluma būdo ir energijos šaltinių pasirinkimas šioje teritorijoje vykdomas vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisės aktais, užtikrinant energinio efektyvumo, aplinkos apsaugos ir saugos reikalavimų laikymąsi.

Šilumos gamybai naudojamos gamtinės dujos leidžiamos tik laikantis galiojančių statybos techninių reglamentų, įskaitant STR 2.01.02:2016 „Pastatų energinio naudingumo projektavimas ir sertifikavimas“, bei kitų teisės aktų, nustatančių pastatų energinio naudingumo klasės reikalavimus.

Kietojo biokuro katilai gali būti įrengiami tik tuo atveju, jeigu jie atitinka 5 klasės efektyvumo ir emisijų reikalavimus pagal Lietuvos standartą LST EN 303-5:2012 „Šildymo katilai. 5 dalis. Rankomis ir automatiškai pakraunami kietojo kuro šildymo katilai, kurių vardinė šiluminė galia iki 500 kW. Terminija, reikalavimai, bandymai ir ženklavimas“ arba jį pakeičiančius standartus.

Statytojas turi teisę prisijungti prie centralizuoto šilumos tiekimo sistemos, jeigu yra suderinęs prisijungimo sąlygas su šilumos tiekėju ir yra techninės galimybės prijungti objektą, net ir tais atvejais, kai teritorijų planavimo dokumentuose nėra numatyta centralizuotojo šilumos tiekimo sistemos plėtra.

Centralizuotojo šilumos tiekimo sistemos objektų statyba vietinio šilumos tiekimo teritorijoje laikoma galimu, tačiau ne prioritetiniu sprendiniu. Ji gali būti vykdoma laikantis Lietuvos Respublikos teisės aktų ir sudarius savivaldybės infrastruktūros plėtros sutartį, kai tokia sutartis privaloma pagal teisės aktus.

2.1.4. Išimtys, galiojančios visoje planuojamoje teritorijoje

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo 8 straipsnio 5 punktu, elektros, geoterminės energijos ir kiti ekologiškai švarūs šilumos šaltiniai gali būti naudojami visoje savivaldybės teritorijoje.

Specialiojo plano sprendiniai taikomi tiek, kiek jie neprieštarauja kultūros paveldo apsaugą reglamentuojantiems teisės aktams. Kultūros paveldo objektų ir vietovių teritorijose bei jų apsaugos zonose taikomi paveldosaugos ir tvarkybos reikalavimai, nustatyti apsaugos reglamentuose, specialiuosiuose planuose ir kituose teisės aktuose. Esant prieštaravimui, taikomos kultūros paveldo apsaugą reglamentuojančių teisės aktų nuostatos.

Specialiojo plano sprendiniai netaikomi tais atvejais, kai iki plano patvirtinimo dienos asmenys turėjo galiojančias prisijungimo sąlygas, teisės aktų nustatyta tvarka suderinimą projekcinę dokumentaciją arba teisėtai vykdė veiklą pagal išduotus statybą leidžiančius ar kitus privalomus dokumentus.

Sporto ir pramogų paskirties statiniams (stadionų tribūnoms, atviriems baseinams, teniso kortams ir pripučiamiems maniežams) leidžiama parinkti ekonomiškai pagrįstą ir teisės aktų reikalavimus atitinkantį šilumos tiekimo būdą bei energijos šaltinį.

Jeigu žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumento sprendiniai neatitinka šio specialiojo plano sprendinių, taikomi aukštesnio lygmens teritorijų planavimo dokumento sprendiniai. Žemesnio lygmens dokumentai keičiami ar koreguojami Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo nustatyta tvarka.

2.2. Šilumos tiekimo teritorijų nustatymas

Panevėžio rajono savivaldybėje 13-oje teritorijų nustatytos centralizuotojo, konkurencinio ir vietinio šilumos tiekimo teritorijos (žr. **2.1 lentelę**). Likusioje savivaldybės teritorijoje nustatoma vietinė šilumos tiekimo teritorija.

2.1 lentelė. Panevėžio r. savivaldybės teritorijos suskirstymas į šilumos tiekimo teritorijas

Eil. Nr.	Teritorijos pavadinimas	Šilumos tiekimo teritorijos	Plėtros kryptys	Numatomos priemonės
1	Dembava	CŠT, KŠT, VŠT	Esamos CŠT infrastruktūros išsaugojimas, modernizavimas, racionalus apkrovų palaikymas.	Konkretus KŠT objektų apsirūpinimo šiluma būdas tikslinamas techninio projekto metu, įvertinus prisijungimo galimybes ir ekonominį pagrįstumą.
2	Jotainiai	KŠT*, VŠT	Galimas šilumos tiekimo būdo keitimas.	Parengti investicinius projektus: įvertinti pastatų šilumos poreikį, elektros įvadą, tinklų apkrovas ir galimybes didinti tinklo galią ir pan.
3	Krekenava	CŠT, KŠT, VŠT	Esamos CŠT infrastruktūros išsaugojimas, modernizavimas, racionalus apkrovų palaikymas.	Konkretus KŠT objektų apsirūpinimo šiluma būdas tikslinamas techninio projekto metu. Įdiegti rezervinį katilą 0,4-1 MW.
4	Liūdynė	CŠT, KŠT, VŠT		Konkretus KŠT objektų apsirūpinimo šiluma būdas tikslinamas techninio projekto metu. Katilo Nr. 2 keitimas į biokuro granulinį katilą arba kitą teisės aktų reikalavimus atitinkantį katilą.
5	Miežiškiai	CŠT, KŠT, VŠT		Konkretus KŠT objektų apsirūpinimo šiluma būdas tikslinamas techninio projekto metu. Šilumos tinklų rekonstrukcija – 0,25 km
6	Naujamiestis	CŠT, KŠT, VŠT		Konkretus KŠT objektų apsirūpinimo šiluma būdas tikslinamas techninio projekto metu. Šilumos tinklų rekonstrukcija – 0,15 km
7	Pažagieniai	CŠT, KŠT, VŠT		Konkretus KŠT objektų apsirūpinimo šiluma būdas tikslinamas techninio projekto metu.
8	Ramygala	CŠT, KŠT, VŠT		
9	Smilgiai	CŠT, KŠT, VŠT		Konkretus KŠT objektų apsirūpinimo šiluma būdas tikslinamas techninio projekto metu. Panaikinti VŠK katilinės (Smilgių kultūros centro (Ramioji g. 1), Smilgių vaikų darželio (Ramioji g. 3)). Įrengti ekologiškai švarų šilumos gamybos įrenginį (0,1–0,15 MW) ir nutiesti apie 70 m šilumos tinklų.
10	Upytė	CŠT, KŠT, VŠT		Konkretus KŠT objektų apsirūpinimo šiluma būdas tikslinamas techninio projekto metu. Iki 2030 m. modernizuoti arba įrengti naujus šilumos gamybos įrenginius.
11	Velžys	CŠT, KŠT, VŠT		Konkretus KŠT objektų apsirūpinimo šiluma būdas tikslinamas techninio projekto metu. Šilumos tinklų rekonstrukcija – 0,2 km.

12	Žibartoniai	KŠT, VŠT	1 alternatyva: galimas šilumos tiekimo būdo keitimas. 2 alternatyva: esamos CŠT infrastruktūros išsaugojimas, modernizavimas, racionalus apkrovų palaikymas.	1 alternatyva: Prie CŠT sistemos prijungtiems pastatams parengti investicinius projektus: įvertinti pastatų šilumos poreikį, elektros įvadą, tinklų apkrovas ir galimybes didinti tinklo galią ir pan. 2 alternatyva: Šilumos tinklų rekonstrukcija – 0,3 km, jeigu priimamas sprendimas dėl CŠT sistemos išlaikymo.
13	LEZ	CŠT	Centralizuotos šilumos tiekimo sistemos įrengimas.	Planuojama įrengti biokuro katilinę, kurios nominali galia neviršys 25 MW. Konkretus šilumos gamybos būdas, technologiniai parametrai ir pajungimo sąlygos tikslinami rengiant techninį projektą, įvertinus faktines infrastruktūros galimybes ir ekonominio pagrįstumo analizės rezultatus.

Paaiškinimai:

Sąvokos „Ekologiškai švarūs šilumos šaltiniai“ ir „Vietinis šilumos gamybos šaltinis“ apibrėžtos 1.2 skyriuje;

* – KŠT teritorijoje šiluma aprūpina šilumos tiekėjas.

2.3. Šilumos ūkio finansavimo šaltiniai, priemonės ir įgyvendinimas

Šilumos ūkio priemonėms finansuoti ir specialiuosiuose šilumos ūkio planuose detalizuotiems šilumos ūkio plėtros ir modernizavimo veiksams įgyvendinti gali būti skiriamos:

- 1) Europos Sąjungos paramos lėšos;
- 2) valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų asignavimai;
- 3) fizinių ir juridinių asmenų lėšos;
- 4) kitos lėšos, gautos Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

Savivaldybės ir (ar) šilumos tiekėjai privalo užtikrinti trūkstamą finansavimą šilumos ūkio priemonėms įgyvendinti. Jeigu savivaldybė ir (ar) šilumos tiekėjai neužtikrina priemonių įgyvendinimo nustatytais terminais, Energetikos ministerija, įgyvendindama valstybės energetikos politiką, gali teikti siūlymus ir rekomendacijas dėl papildomų finansavimo šaltinių, laikantis galiojančių teisės aktų..

Prioritetinės savivaldybės infrastruktūros plėtra finansuojama iš privačių savivaldybės infrastruktūros plėtros iniciatoriaus (iniciatorių), įgyvendinančio (įgyvendinančių) prioritetinės savivaldybės infrastruktūros plėtrą pagal savivaldybės infrastruktūros plėtros sutartį, lėšų, kompensuojamų Savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo 13 straipsnio 3 ir 4 dalyse nustatyta tvarka.

Neprioritetinės savivaldybės infrastruktūros plėtra finansuojama iš privačių savivaldybės infrastruktūros plėtros iniciatoriaus (iniciatorių), įgyvendinančio (įgyvendinančių) neprioritetinės savivaldybės infrastruktūros plėtrą pagal savivaldybės infrastruktūros plėtros sutartį, lėšų, kompensuojamų Savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo 13 straipsnio 2 ir 4 dalyse nustatyta tvarka.

Įgyvendinimo plane (žr. 2.2 lentelę) nustatytos 10 metų (2026-2035 metams) šilumos ūkio modernizavimo ir plėtros kryptys bei priemonės, kurias yra įmanoma ir tikslinga realizuoti. Pateikiamas lėšų poreikis yra preliminarus ir suskaičiuotas vadovaujantis aplinkos ministro įsakymu

patvirtintomis Statinių projektavimo darbų kainų skaičiavimo rekomendacijomis, aplinkos ministro įsakymu patvirtintais Statybos skaičiuojamosios kainos nustatymo principais bei panašių atliekamų darbų vertėmis, viešojo erdvėje paskelbtomis paslaugų ir įrenginių kainomis, todėl rengiant investicinius projektus, vykdant projektavimo darbus ir nustačius tiksliai darbų apimtį lėšų poreikis turi būti tikslinamas pagal tuo metu galiojančias kainas.

Šilumos infrastruktūros plėtros sprendiniai kiekvienu konkrečiu atveju detalizuojami rengiant techninius projektus, įvertinant ypatingos valstybinės reikšmės „Rail Baltica“ Projektų sprendinius, specialiajame plane numatytus sprendinius ir atsižvelgiant į gamtines sąlygas bei turimas materialines ir finansines galimybes.

Plane numatytos šilumos ūkio priemonės (žr. 2.2 lentelę) kasmet įgyvendinamos tokia apimtimi, koks yra skiriamas finansavimas, t. y.:

- atsižvelgiant į galimybes pasinaudoti ES fondų parama;
- atsižvelgiant į galimybes pasinaudoti dotacijomis ir (ar) subsidijomis;
- atsižvelgiant į patvirtintus finansavimus šilumos tiekėjų biudžetuose;
- atsižvelgiant į patvirtintą finansavimą Panevėžio rajono savivaldybės biudžete;
- atsižvelgiant į gautas lėšas iš savivaldybės infrastruktūros plėtros įmokų (Panevėžio rajono savivaldybės tarybos 2023-03-30 sprendimu Nr. T-59 „Dėl Panevėžio rajono savivaldybės infrastruktūros plėtros įmokos tarifų patvirtinimo“ patvirtinti Panevėžio rajono savivaldybės infrastruktūros plėtros įmokų tarifai).

2.2 lentelė. Šilumos ūkio plėtros įgyvendinimo planas 2026-2035 metams

Eil. Nr.	NENS priemonė (Šilumos ūkio priemonė)/veikla	Periodas	Mato vnt.	Kiekis	Preliminarius lėšų poreikis, tūkst. Eur	Finansavimo šaltiniai
I.	CŠT SISTEMOS PLĖTROS IR PALAIKYMŲ PRIEMONĖS					
1.	Šilumos gamybai naudojamų neutralaus poveikio klimatui energijos išteklių įvairinimas (saulės energija, atliekinė šiluma, kitos AEI naudojančios technologijos, šilumos talpyklų diegimas) (Pažangos priemonė Nr. 03-001-06-03-05 „Įgyvendinti AEI panaudojimą šilumos ir vėsumos gamybai didinančias priemones centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sektoriuje“ arba Pažangos priemonė Nr. 03-001-06-03-07 „Iškastinio kuro ir nusidėvėjusių biokurą naudojančių katilų keitimas naujais biokurą ar kitais atsinaujinančiais energijos ištekliais naudojančiais šilumos gamybos įrenginiais“)					
1.1	Naujos biokuro katilinės statyba (LEZ teritorijoje) ¹⁾	2028-2035	MW	iki 25	37500	ŠT, SAV, RPF, SF, DPa
1.2	Sklypo suformavimas naujai biokuro katilinei ²⁾	2026-2028	vnt.	1	15	SAV
1.3	Rezervinio šilumos gamybos įrenginio įrengimas Krekenavos katilinėje	2026-2027	MW	0,4-1	100	ŠT, SAV, RPF, SF, DPa
1.4	Katilo Nr. 2 keitimas į biokuro granulinį katilą arba kitą teisės aktų reikalavimus atitinkantį katilą Liūdynės katilinėje	2026-2030	MW	0,5-0,6	220	
1.5	Naujos katilinės statyba Smilgiuose	2026-2027	MW	0,1–0,15	72	

2.	CŠT sistemų skaitmenizacija ir išmaniųjų energijos tinklų valdymo sprendimų diegimas (Pažangos priemonė Nr. 03-001-06-03-04 „Įgyvendinti centralizuoto šilumos, karšto vandens ir vėsumos tiekimo sistemų energijos vartojimo efektyvumą didinančias priemones“)					
2.1	Karšto vandens apskaitos prietaisų su nuotoliniu nuskaitymu įrengimas	2026-2030	vnt.	600	195	DA, RPF, SF, DPa, P
2.2	Šilumos apskaitos prietaisų su nuotoliniu nuskaitymu įrengimas	2026-2030	vnt.	178	356	ŠT, ES, RPF
2.3	Šilumos tinklų valdymo modernizavimo ir techninės aptarnavimo bazės plėtros programos parengimas ir įgyvendinimas	2026-2035	vnt.	1	80	ŠT, ES, RPF
3.	KITOS PRIEMONĖS					
3.1	Šilumos tinklų rekonstrukcija	2026-2035	km	0,9-1,1	740	ŠT, SAV
3.2	Šilumos tinklų plėtra Smilgių k.	2026-2027	km	0,07	28	ŠT, SAV
3.3	Investicinių projektų parengimas CŠT sistemų pertvarkai (Žibartoniai, Jotainiai)	2027-2030	vnt.	11	22	ŠT, SAV
3.4	Vietinių šilumos gamybos šaltinių (autonominių katilinių) modernizavimas / keitimas ³⁾	2026-2035	vnt.	40	810-2360	ŠT, SAV, RPF, SF, DPa
4.	IŠ VISO:				40138-41688	
II	ŠILUMOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO DIDINIMO PRIEMONĖS					
1.	Šilumos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių diegimas, įskaitant daugiabučių namų sistemų ir šilumos punktų modernizavimą, priežiūros efektyvinimą (Pažangos priemonė Nr. 03-001-06-05-01 „Įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumą didinančias priemones viešuosiuose centrinės valdžios pastatuose, individualiuose gyvenamuosiuose namuose ir įmonėse“. Pažangos priemonė Nr. 02-001-06-04-01 „Skatinti pastatų renovaciją“. Pažangos priemonė Nr. 02-001-06-04-02 „Didinti klimato kaitos politikos veiksmingumą“)					
1.1	Daugiabučių namų renovacija	2026-2035	vnt.	12-18	1100	P, ES, DPa, SAV
1.2	Visuomeninių pastatų renovacija	2026-2035	vnt.	9-10	500	SBI, ES, DPa, SAV
1.3	Individualių gyvenamųjų namų renovacija	2026-2035	vnt.	120	2000	P, ES
1.4	Individualių šilumos gamybos šaltinių keitimas efektyvesnėmis technologijomis	2026-2035	vnt.	400	2160	P, ES
1.5	IŠ VISO:				5760	

Paaiškinimai:

- 1) Naujos biokuro katilinės įrengimas planuojamoje pramonės ir (ar) inžinerinės infrastruktūros vystymui numatytoje teritorijoje. Investicija apima katilo ir deginimo įrenginių įrengimą, kuro padavimo ir sandėliavimo sistemas, dūmų valymo (emisijų kontrolės) įrenginius, automatikos ir valdymo sistemas, civilines ir mechanines konstrukcijas, projektavimo ir inžinerines paslaugas, leidimų gavimą, techninį paleidimą bei bandymus.
- 2) Biokuro katilinei numatytas žemės sklypas bus formuojamas ir (ar) pertvarkomas atskiru žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektu arba kitu Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyto būdu.
- 3) Priemonės įgyvendinamos pagal VŠĮ „Velžio komunalinis ūkis“ 2024–2033 metų šilumos ūkio plėtros investicijų planą, patvirtintą 2024 m. balandžio 25 d. Panevėžio rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-108. Jos atitinka Pažangos priemonę Nr. 03-001-06-03-07 „Išskatinio kuro ir nusidėvėjusių biokurą naudojančių katilų keitimas naujais biokurą ar kitais atsinaujinančiais energijos išteklius naudojančiais šilumos gamybos įrenginiais“.

DPA – dotacija ir (ar) paskola, kurios dydis priklauso nuo paskolos dydžio, paskolos termino, nuosavo įnašo dydžio, palūkanų dydžio.

RPF – Europos regioninės plėtros fondo lėšos.

SF – Sanglaudos fondo lėšos.

ES – Europos Sąjungos lėšos.

SBJ – savivaldybės biudžetinių įstaigų lėšos.

SAV – Panevėžio rajono savivaldybės biudžeto lėšos.

P – fizinių ir juridinių asmenų lėšos.

ŠT – šilumos tiekėjo lėšos.

NENS – Nacionalinė energetinės nepriklausomybės strategija.

Pažangos priemonė – 2021-2030 metų Nacionalinės energetikos pažangos programos pažangos priemonė.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo 8² straipsnio nuostatomis, šilumos tiekėjas, siekdamas įgyvendinti šilumos ūkio specialiojo plano tikslus ir priemones, parengia dešimties metų šilumos ūkio plėtros investicijų planą. Šilumos ūkio plėtros investicijų planas periodiškai atnaujinamas, užtikrinant, kad centralizuoto šilumos tiekimo sistema būtų laikoma efektyvia.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo 2 str. 4 dalimi, prioritetinga savivaldybės infrastruktūra yra savivaldybės tarybos sprendimu pagal savivaldybės tarybos patvirtintus kriterijus pripažinta prioritetinga ir (ar), atsižvelgiant į strateginio planavimo dokumentus, savivaldybės ir (ar) vietovės lygmens bendruosiuose planuose nustatytoms prioritetingoms plėtros teritorijoms ir jų vystymui skirta savivaldybės infrastruktūra.

Panevėžio rajono savivaldybės tarybos 2021 m. vasario 25 d. sprendimu Nr. T-52 „Dėl savivaldybės infrastruktūros pripažinimo prioritetinga kriterijų ir savivaldybės infrastruktūros pripažinimo prioritetinga tvarkos aprašo patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais Panevėžio rajono savivaldybės tarybos 2023-09-28 sprendimas Nr. T-243) patvirtinti savivaldybės infrastruktūros pripažinimo prioritetinga kriterijai, pagal kuriuos, tenkinant bent vieną iš kriterijų, neprioritetinga savivaldybės infrastruktūra gali būti pripažinta prioritetinga infrastruktūra:

- savivaldybės infrastruktūros plėtra būtina užtikrinti viešąjį interesą ir (ar) tokios konkrečiai įvardintos infrastruktūros įrengimas privalomas pagal Lietuvos Respublikos įstatymus, Vyriausybės nutarimus ar ministrų įsakymus;
- savivaldybės infrastruktūros plėtra finansuojama iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų ir (ar) Lietuvos Respublikos biudžeto programų, kitų fondų ir (ar) programų lėšų;
- savivaldybės infrastruktūros plėtra būtina užtikrinti valstybei svarbaus projekto arba regioninės svarbos projekto įgyvendinimą;
- savivaldybės infrastruktūros plėtra būtina užtikrinti investicijas savivaldybės teritorijoje (jos dalyje) vadovaujantis Lietuvos Respublikos investicijų įstatymu;
- savivaldybės infrastruktūra, skirta konversijai neefektyviai naudojamų užstatytų teritorijų naujam (antriniam) panaudojimui, kur vykdoma transformacija iš

neefektyvios pramonės teritorijų bei apleistų teritorijų.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo 2 straipsniu, šilumos perdavimo tinklai yra priskiriami inžinerinei savivaldybės infrastruktūrai. Remiantis to paties įstatymo 5 straipsnio 2 dalimi bei Panevėžio rajono savivaldybės tarybos 2021 m. vasario 25 d. sprendimu Nr. T-52 „Dėl savivaldybės infrastruktūros pripažinimo prioritetine kriterijų ir savivaldybės infrastruktūros pripažinimo prioritetine tvarkos aprašo patvirtinimo“, Šilumos ūkio plėtros įgyvendinimo plane 2026-2035 metams (**žr. 2.2 lentelę**) numatytos šilumos ūkio 3 priemonės „kitos CŠT palaikymo priemonės“ 3.1 ir 3.2 punktuose nustatytos priemonės gali būti pripažintos prioritetine savivaldybės infrastruktūra.

2.4. Šilumos perdavimo tinklų apsaugos zonų nustatymas ir reglamentavimas

Šilumos perdavimo tinklų apsaugos zonos nustatomos vadovaujantis Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo III skyriaus „Inžinerinė infrastruktūra“ dvylikto skirsnio „Šilumos perdavimo tinklų apsaugos zonos ir jose taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos“ 48 straipsnio nuostatomis:

1. Antžeminių šilumos perdavimo tinklų vamzdinių ir požeminių šilumos bei karšto vandens perdavimo tinklų vamzdinių apsaugos zona – išilgai antžeminio šilumos perdavimo tinklų vamzdinio ar požeminių šilumos bei karšto vandens perdavimo tinklų vamzdinio esanti žemės juosta, kurios ribos:

1) šilumos perdavimo tinklų vamzdinių, kurių skersmuo nuo 20 iki 250 mm įskaitytinai, – po 2 metrus į abi puses nuo tinklo kanalo (arba vamzdinio, jeigu jis paklotas bekanaliu būdu arba sumontuotas antžeminiu būdu) išorinių ribų ir žemė po šia juosta;

2) šilumos perdavimo tinklų vamzdinių, kurių skersmuo didesnis kaip 250 mm, – po 3 metrus į abi puses nuo tinklo kanalo (arba vamzdinio, jeigu jis paklotas bekanaliu būdu arba sumontuotas antžeminiu būdu) išorinių ribų ir žemė po šia juosta.

2. Šiluminių kamerų, sklendžių priežiūros statinių, drenažo šulinių, termofikacinio vandens bei drenažo siurblių, grupinių šilumos punktų apsaugos zona – 2 metrų pločio žemės juosta aplink šių įrenginių ir (ar) statinių išorines ribas ir žemė po šia juosta.

3. Išilgai požeminių šilumos bei karšto vandens perdavimo tinklų vamzdinių paklotų drenažo vamzdžių, telesignalizacijos kabelių bei jiems priklausančių įrenginių apsaugos zona – išilgai šių priklausinių esanti žemės juosta, kurios ribos yra po 2 metrus į abi puses nuo šių inžinerinių tinklų ir įrenginių išorinių ribų ir žemė po šia juosta.

4. Pereinamųjų kolektorių apsaugos zona – 5 metrų (kai juose pakloti šilumos perdavimo tinklų vamzdiniai, kurių skersmuo didesnis kaip 250 mm) ir 3 metrų (kai juose pakloti šilumos perdavimo tinklų vamzdiniai, kurių skersmuo nuo 20 iki 250 mm įskaitytinai) pločio žemės juosta nuo šių įrenginių ir (ar) statinių išorinių ribų ir žemė po šia juosta.

Ūkinės veiklos apribojimai

Šilumos perdavimo tinklų apsaugos zonose draudžiama:

- pilti druskas (išskyrus atvejus, kai druska barstomi keliai), chemines medžiagas, kurios gali pakenkti šilumos perdavimo tinklams ar jų dalims, atliekas;
- gadinti, užtvirti ar užversti kelius, skirtus privažiuoti prie šilumos perdavimo tinklų;
- 2 metrų atstumu į abi puses nuo tinklo kanalo (vamzdinio, drenažo) išorinių ribų sodinti želdinius. Likusioje šilumos perdavimo tinklų apsaugos zonoje sodinant želdinius, šiems darbams vykdyti turi būti gautas šilumos perdavimo tinklų savininko ar valdytojo pritarimas Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 49 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka.

Šilumos perdavimo tinklų apsaugos zonose, Statybos įstatyme, Teritorijų planavimo įstatyme ar energetikos ministro nustatyta tvarka negavus šių šilumos perdavimo tinklų savininko ar

valdytojo pritarimo (derinimo) projektui ar numatamai veiklai, draudžiama:

- statyti, rekonstruoti, griauti statinius ir įrengti, išardyti įrenginius;
- keisti žemės paviršiaus altitudes (kasti gruntą arba užpilti papildomą grunto sluoksnį);
- dirbti smūginiais ir (ar) vibraciją sukeliančiais mechanizmais, vykdyti grunto sprogdinimo darbus;
- vykdyti žemės darbus ar požeminius darbus didesniame kaip 0,3 metro gylyje;
- statyti ir (ar) įrengti sporto, žaidimų aikštes, stadionus, turgavietes, lauko teatrus, pramogų zonas ir kitus viešam susibūrimui skirtus inžinerinius statinius ir įrenginius, degalines, pavojingų medžiagų talpyklas, saugyklas ir sąvartynus, motorinių transporto priemonių ir (ar) mechanizmų sustojimo vietas, stovėjimo ir saugojimo aikštes;
- sandėliuoti bet kokias medžiagas, išskyrus medžiagas, skirtas šilumos perdavimo tinklų ir jų technologinių priklausinių statybos ir remonto darbams;
- vykdyti tiesioginius žemės gelmių geologinius tyrimus ir kitus darbus, susijusius su gręžinių įrengimu ir grunto (išskyrus dirvą) bandinių ėmimu;
- tiesti kitus inžinerinius tinklus.

Šilumos perdavimo tinklų savininkas ar valdytojas nepritaria projektui ar numatamai veiklai, jeigu Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 49 straipsnio 2 dalyje nurodyti darbai pažeis šilumos perdavimo tinklų techninės saugos reikalavimus ir (ar) kels pavojų aplinkai, žmonių turtui, jų gyvybei ar sveikatai.

Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų nustatymas

Šiuo teritorijų planavimo dokumentu nustatomos ir įteisinamos šilumos perdavimo tinklų apsaugos zonos – 7,9 km (**žr. 2 priedą**).

2.5. Teritorijų rezervavimas šilumos ūkio infrastruktūros objektams

Panevėžio rajono savivaldybės teritorijos šilumos ūkio specialiojo plano keitimo sprendiniams įgyvendinti nenumatomas teritorijų rezervavimas ar žemės paėmimas visuomenės poreikiams.

Specialiojo plano sprendiniuose numatomas apie 25 MW biokuro katilinės įrengimas planuojamoje pramonės ir (ar) inžinerinės infrastruktūros vystymui numatytoje teritorijoje, kurios bendras plotas sudaro apie 100 ha, tarp Gustonių ir Berčiūnų kaimų (**žr. 1 ir 14 brėžinius**). Šiuo specialiuoju planu nenustatomi planuojamos katilinės žemės sklypo ribų sprendiniai ir žemės sklypas neformuojamas. Ši teritorija laikoma planavimo teritorija, o ne konkrečiu katilinės sklypu.

Preliminariai vertinama, kad planuojamos biokuro katilinės veiklai reikalingas žemės sklypo plotas gali sudaryti apie 15 ha, įskaitant katilinės pastatus, kuro sandėliavimo ir logistikos zonas, pelenų tvarkymo infrastruktūrą, inžinerinius tinklus, vidaus susisiekimo infrastruktūrą, apsaugines bei plėtos rezervines teritorijas.

Konkretūs žemės sklypo sprendiniai, teritorijos ribos, poveikio aplinkai vertinimas ir kitos privalomos procedūros bus atliekamos atskirais teritorijų planavimo ir (ar) projektavimo dokumentais teisės aktų nustatyta tvarka..

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės įstatymo 22 straipsnio 4 dalimi, kai siūloma nustatyti servitutą savivaldybių ir privačios žemės sklypams dėl centralizuotų (bendrojo naudojimo) inžinerinės infrastruktūros tinklų (šilumos perdavimo tinklų) tiesimo, naudojimo ir aptarnavimo, prašymą dėl servituto nustatymo pagal teritorijų planavimo dokumentą ar žemės valdos projektą turi pateikti esamų statinių, prie kurių reikia prieiti ar privažiuoti, savininkai arba patikėjimo teisės subjektai. Kadangi nebuvo gauta pasiūlymų iš savininkų ar patikėjimo teisės subjektų dėl servitutų nustatymo šiems tinklams, specialiajame plane servitutai nenustatomi.

Įgyvendinant specialiojo plano sprendinius, atskirų projektų ar žemėtvarkos procedūrų metu,

pagal poreikį, servitutai gali būti nustatomi Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

Lietuvos Respublikos žemės įstatymo 2 straipsnio 13 dalyje nustatyta, kad žemės servitutas yra teisė naudotis svetimu žemės sklypu ar jo dalimi arba žemės savininko teisės apribojimas, siekiant užtikrinti tinkamą daikto, dėl kurio nustatomas servitutas, naudojimą. Servitutų nustatymą ir jų registravimą reglamentuoja Lietuvos Respublikos civilinio kodekso ketvirtosios knygos VII skyrius bei kiti Lietuvos Respublikos teisės aktai.

3. SPECIALIOJO PLANO SPRENDINIŲ ATITIKTIS PLANAVIMO DOKUMENTAMS

Specialiojo plano sprendiniai atitinka:

I. Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano sprendinius:

307. Tolygiai pereiti prie mažo išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) kiekio technologijų. Visuose ūkio sektoriuose (energetika, pramonė, transportas, žemės ūkis ir kiti sektoriai) plėtrą vykdyti siekiant inovatyvumo, atsparumo klimato kaitos pokyčiams, taikant žiedinės ekonomikos principus. Skatinti atsinaujinančių energijos išteklių (toliau – AEI) panaudojimą energijos gamybai, alternatyvių degalų naudojimą ir elektrifikaciją transporto sektoriuje, diegti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones.
315. Šilumos sektoriuje skatinti atsinaujinančių energijos išteklių (toliau – AEI) plėtrą, didžiausią dėmesį skiriant šių išteklių naudojimui centralizuotai tiekiamos šilumos gamybai ir šilumos gamybai namų ūkiuose.
316. Intensyviai urbanizuojamose teritorijose, apsirūpinimui šiluma prioritetą teikti centralizuoto šilumos tiekimo būdai. Didinti centralizuotai tiekiamos šilumos gamybos, perdavimo ir vartojimo efektyvumą.
317. Skatinti individualiai šildomų pastatų perėjimą prie netaršių ir mažo ŠESD kiekio technologijų, prioritetą teikiant namų ūkiams.

II. Panevėžio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendinius:

- nuosekliai modernizuoti šilumos tiekimo sistemas, sudarant vartotojams galimybę reguliuoti šilumos kiekį savo nuožiūra;
- skatinti esamų centralizuoto šilumos tiekimo sistemų modernizavimą (įskaitant ir atsinaujinančių energijos šaltinių panaudojimą jų modernizacijoje) ir ekonomiškai pagrįsti šildymo būdo bei naudojamo kuro parinkimą;
- skatinti atsinaujinančių energijos šaltinių naudojimą, taip mažinant priklausomybę nuo importuojamų energetinių resursų;
- parinkti šiluminės energijos tiekimo būdą (išduodant detaliųjų planų ruošimo sąlygas) užtikrinant reikalavimus, nurodytus Šilumos ūkio įstatyme bei savivaldybės parengtame Panevėžio rajono savivaldybės šilumos ūkio specialiajame plane.
- didinti šilumos gamybos, perdavimo ir vartojimo efektyvumą;
- gaminant šilumą, plačiau panaudoti vietinį kurą, atsinaujinančius energijos išteklius.

III. Ramygalos miesto, Krekenavos miestelio, Naujamiesčio miestelio bendrųjų planų sprendinius:

- išlaikyti centralizuoto šilumos tiekimo sistemas, didinti jų efektyvumą, tuose urbanizacijos centruose arba zonose, kuriose ekonominiu ir aplinkosauginiu požiūriu tai naudinga;
- modernizuoti šilumines trasas.

Įgyvendinus specialiojo plano sprendinius:

1. Išlaikoma esama centralizuoto šilumos tiekimo (CŠT) sistema: Dembavoje, Krekenavoje, Liūdynėje, Miežiškiuose, Naujamiestyje, Pažagieniuose, Ramygaloje, Smilgiuose, Upytėje, Velžyje.
2. KŠT teritorijose, kurios specialiajame plane nustatytos kaip pereinamojo pobūdžio zonos tarp centralizuoto šilumos tiekimo teritorijų ir teritorijų, kuriose vyrauja individualūs ar vietiniai šilumos gamybos sprendiniai, sudaro galimybę stambiams ir koncentruotiems vartotojams prisijungti prie CŠT sistemos.
3. Laisvosios ekonominės zonos (LEZ) teritorijoje centralizuotos šilumos gamybos ir

tiekimo sprendiniai laikomi ekonomiškai efektyvūs ir strategiškai tikslingi.

4. Daugiabučių ir visuomeninių pastatų renovacijos programos įgyvendinimas Panevėžio rajono savivaldybėje gali sumažinti bendrą šilumos poreikį daugiabučiams ir visuomeniniams pastatams apie 6 %. Sutaupymo potencialas šiuose pastatuose gali siekti apie 760 MWh per metus.
5. Individualių namų segmentas išlieka probleminis dėl lėtesnės renovacijos pažangos. Tačiau renovavus 10 individualių namų, kurių energetinio efektyvumo klasė būtų pagerinta iš F į B, būtų sutaupoma apie 48 MWh per metus. Pastatų renovacija leistų sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) emisijas apie 15 tCO₂ per metus, kietųjų dalelių (PM) emisijas – apie 0,2 t per metus.
6. Individualiai šiluma apsirūpinantys vartotojai, atsisakę neefektyvių biokuro deginimo įrenginių namų ūkiuose, sumažintų oro taršą: CO₂ emisijos sumažėtų apie 14-28 CO₂ per metus, priklausomai nuo pasirinkto šildymo būdo, o kietųjų dalelių (PM) emisijos – apie 1,2 t per metus.
7. Panevėžio rajono savivaldybėje nebuvo užfiksuota azoto dioksido (NO₂), sieros dioksido (SO₂), lakiųjų organinių junginių (LOJ), kietųjų dalelių (KD₁₀) ir anglies monoksido (CO) koncentracijų ribinių verčių viršijimų.
8. Įgyvendinus specialiojo plano sprendinius: pastačius naują 25 MW katilinę (vidutinius kietąją biomasę deginančius įrenginius) LEZ teritorijoje ir atnaujinus senus katilus į elektros, geoterminės energijos ir kitus ekologiškai švarius šilumos šaltinius pasikeistų bendra kuro struktūra. Planuojama, kad 2035 metais naudojant atsinaujinančius energijos išteklius bus pagaminta daugiau kaip 99 proc. viso šilumos kiekio.
9. Skaitmenizacija (nuotolinė apskaita ir šilumos punktų valdymas) yra būtina sąlyga nuostoliams mažinti ir aptarnavimo kokybei gerinti.

4. KITOS APSAUGOS ZONOS IR RIBOJIMAI. GAISRINĖ SAUGA

Apsaugos zonos ir ribojimai nustatyti Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme bei kituose teisės aktuose:

Šilumos perdavimo tinklų apsaugos zonos	1. Antžeminių šilumos perdavimo tinklų vamzdinių ir požeminių šilumos bei karšto vandens perdavimo tinklų vamzdinių apsaugos zona – išilgai antžeminio šilumos perdavimo tinklų vamzdinio ar požeminių šilumos bei karšto vandens perdavimo tinklų vamzdinio esanti žemės juosta, kurios ribos: 1) šilumos perdavimo tinklų vamzdinių, kurių skersmuo nuo 20 iki 250 mm įskaitytinai, – po 2 metrus į abi puses nuo tinklo kanalo (arba vamzdinio, jeigu jis paklotas bekanaliu būdu arba sumontuotas antžeminiu būdu) išorinių ribų ir žemė po šia juosta; 2) šilumos perdavimo tinklų vamzdinių, kurių skersmuo didesnis kaip 250 mm, – po 3 metrus į abi puses nuo tinklo kanalo (arba vamzdinio, jeigu jis paklotas bekanaliu būdu arba sumontuotas antžeminiu būdu) išorinių ribų ir žemė po šia juosta. 2. Šiluminių kamerų, sklendžių priežiūros statinių, drenažo šulinių, termofikacinio vandens bei drenažo siurblių, grupinių šilumos punktų apsaugos zona – 2 metrų pločio žemės juosta aplink šių įrenginių ir (ar) statinių išorines ribas ir žemė po šia juosta. 3. Išilgai požeminių šilumos bei karšto vandens perdavimo tinklų vamzdinių paklotų drenažo vamzdžių, telesignalizacijos kabelių bei jiems priklausančių įrenginių apsaugos zona – išilgai šių priklausinių esanti žemės juosta, kurios ribos yra po 2 metrus į abi puses nuo šių inžinerinių tinklų ir įrenginių išorinių ribų ir žemė po šia juosta. 4. Pereinamųjų kolektorių apsaugos zona – 5 metrų (kai juose pakloti šilumos perdavimo tinklų vamzdiniai, kurių skersmuo didesnis kaip 250 mm) ir 3 metrų (kai juose pakloti šilumos perdavimo tinklų vamzdiniai, kurių skersmuo nuo 20 iki 250 mm įskaitytinai) pločio žemės juosta nuo šių įrenginių ir (ar) statinių išorinių ribų ir žemė po šia juosta.
Elektroninių ryšių tinklų elektroninių ryšių infrastruktūros apsaugos zona	Požeminių elektroninių ryšių tinklų laidinių linijų apsaugos zona – išilgai požeminių elektroninių ryšių tinklų laidinių linijų esanti žemės juosta, kurios ribos yra po vieną metrą į abi puses nuo šių laidinių linijų, vanduo virš jos ir žemė po šia juosta. Kitų elektroninių ryšių tinklų laidinių linijų apsaugos zona – išilgai kitų elektroninių ryšių tinklų laidinių linijų esanti žemės juosta, kurios ribos yra po 2 metrus į abi puses nuo šių laidinių linijų, oro erdvė virš jos ir žemė po šia juosta. Kitų elektroninių ryšių infrastruktūros objektų apsaugos zona – 2 metrų pločio žemės juosta aplink šiuos objektus.
Kelių apsaugos zona	Magistralinių kelių apsaugos zona – žemės juosta po 70 metrų į abi puses nuo kelio briaunų. Krašto kelių apsaugos zona – žemės juosta po 50 metrų į abi puses nuo kelio briaunų. Rajoninių kelių apsaugos zona – žemės juosta po 20 metrų į abi puses nuo kelio briaunų. Vietinės reikšmės I, II ir III kategorijos kelių apsaugos zona – žemės juosta po 10 metrų į abi puses nuo kelio briaunų. Vietinės reikšmės IV kategorijos kelių apsaugos zona – žemės juosta po 3 metrus į abi puses nuo kelio briaunų.

Elektros linijų apsaugos zonos	- Oro linijos apsaugos zona: - iki 1 kV įtampos oro linijoms – po 2 metrus; 6 ir 10 kV įtampos oro linijoms – po 10 metrų; - nuo aukštesnės kaip 10 kV iki 35 kV įskaitytinai įtampos oro linijoms – po 15 metrų; - nuo aukštesnės kaip 35 kV iki 110 kV įskaitytinai įtampos oro linijoms – po 20 metrų; - nuo aukštesnės kaip 110 kV iki 220 kV įskaitytinai įtampos oro linijoms – po 25 metrus; - nuo aukštesnės kaip 220 kV iki 400 kV įskaitytinai įtampos oro linijoms – po 30 metrų; - nuo aukštesnės kaip 400 kV iki 750 kV įskaitytinai įtampos oro linijoms – po 40 metrų. - Požeminės kabelių linijoms: - iki 110 kV įtampos požeminių kabelių linijoms – po 1 metrą; 110 kV ir aukštesnės kaip 110 kV įtampos požeminių kabelių linijoms – po 2 metrus. - Transformatorinės ar skirstomojo punkto apsaugos zona yra 5 metrų pločio žemės juosta aplink transformatorinę ar skirstomąjį punktą ir oro erdvė virš šios juostos. Integruotų į pastatą transformatorinių apsaugos zonos nenustatomos.
Požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonos	Požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonų nustatymo tvarkos aprašas reglamentuoja požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonų ir jas sudarančių juostų nustatymo tvarką. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 106 straipsnio 3 punkto nuostatomis, požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonų 1-ojoje juostoje draudžiama bet kokia veikla, tiesiogiai nesusijusi su požeminio vandens paėmimu, gerinimu ir tiekimu.
Vandens tiekimo ir nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros apsaugos zonos	Vandens tiekimo ir nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymo vamzdynų, įrengiamų iki 2,5 metro gylyje, apsaugos zona – išilgai vamzdyno trasos esanti žemės juosta, kurios ribos yra po 2 metrus į abi puses nuo vamzdyno ašies, po šia juosta esanti žemė ir vanduo virš šios juostos. Vandens tiekimo ir nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymo vamzdynų, įrengiamų didesniame kaip 2,5 metro gylyje, apsaugos zona – išilgai vamzdyno trasos esanti žemės juosta, kurios ribos yra po 3 metrus į abi puses nuo vamzdyno ašies, po šia juosta esanti žemė ir vanduo virš šios juostos. Vandens tiekimo ir nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymo vamzdynų, kurių skersmuo yra nuo 400 milimetrų iki 1 000 mm, apsaugos zona – išilgai vamzdyno trasos esanti žemės juosta, kurios ribos yra po 5 metrus į abi puses nuo vamzdyno ašies, po šia juosta esanti žemė ir vanduo virš šios juostos. Vandens tiekimo ir nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymo vamzdynų, kurių skersmuo yra 1 000 mm ir didesnis, apsaugos zona – išilgai vamzdyno trasos esanti žemės juosta, kurios ribos yra po 7 metrus į abi puses nuo vamzdyno ašies, po šia juosta esanti žemė ir vanduo virš šios juostos. Vandens rezervuarų, skaidrintuvų apsaugos zona – 30 metrų pločio žemės juosta aplink šių įrenginių išorines ribas. Vandens tiekimo bokštų, vandens ir nuotekų siurblių, nuotekų rezervuarų apsaugos zona – 5 metrų pločio žemės juosta aplink šių statinių ar įrenginių išorines ribas.

Geležinkelio kelių ir jų įrenginių, geležinkelio želdinių apsaugos zonos	1. Viešosios geležkelių infrastruktūros kelių ir jų įrenginių, siaurųjų geležkelių (600 mm ir 750 mm pločio vėžės) ir jų įrenginių, geležkelių paslaugų įrenginiams priskiriamų geležinkelio kelių ir jų įrenginių apsaugos zona: 1) miesto gyvenamosiose vietovėse – žemės juosta po 20 metrų į abi puses nuo kraštinių geležinkelio kelių ašių, tačiau šios apsaugos zonos riba negali būti arčiau kaip 5 metrai iki geležinkelio statinio (geležinkelio kelio ir jo priklausinių); 2) kaimo gyvenamosiose vietovėse – žemės juosta po 45 metrus į abi puses nuo kraštinių geležinkelio kelių ašių, tačiau šios apsaugos zonos riba negali būti arčiau kaip 5 metrai iki geležinkelio statinio (geležinkelio kelio ir jo priklausinių), išskyrus SŽNSĮ 21 straipsnio 3 punkte nurodytą atvejį; 3) pervažose kaimo gyvenamosiose vietovėse – žemės juosta po 70 metrų į abi puses nuo kraštinių geležinkelio kelių ašių; ši apsaugos zona tolygiai siaurėja iki 45 metrų (400 metrų atstumu į abi puses nuo pervažos). 2. Privažiuojamųjų geležinkelio kelių ir jų įrenginių apsaugos zona sutampa su geležinkelio kelio statinio ribomis, tačiau šios apsaugos zonos riba negali būti mažesnė kaip 3,1 metro nuo geležinkelio kelio ašies. Geležinkelio želdinių apsaugos zona – žemės juosta kaimo gyvenamosiose vietovėse po 25 metrus į abi puses nuo viešosios geležinkelio infrastruktūros kelio, siaurojo geležinkelio (600 mm ir 750 mm pločio vėžės) kelio, prasidedanti 20 metrų atstumu nuo kraštinių geležinkelio kelių ašių.
Magistralinių dujotiekių ir naftotiekių (produktotiekių) vamzdyno apsaugos zona	Išilgai vamzdyno trasos esanti žemės juosta, kurios ribos yra po 25 metrus į abi puses nuo vamzdyno ašies, virš šios juostos esanti oro erdvė, po šia juosta esanti žemė bei vanduo virš šio juostos ir po ją
Magistralinių dujotiekių vietovės klasės teritorija	Išilgai magistralinio dujotiekio vamzdyno trasos esanti žemės juosta, kurios ribos yra po 200 metrų į abi puses nuo vamzdyno ašies ir 200 metrų atstumu nuo kraštinių jo taškų
Kitų magistralinių dujotiekių ir naftotiekių (produktotiekių) įrenginių ir statinių (stočių, uždarymo įtaisų, valymo ir diagnostavimo įtaisų paleidimo ir priėmimo kamerų, slėgio ribojimo mazgų) apsaugos zona	Žemės juosta, kurios ribos yra 25 metrų atstumu aplink teritorijos, kurioje yra šie įrenginiai ar statiniai, aptvėrimą, virš šios juostos esanti oro erdvė ir žemė po šia juosta

Aerodromo apsaugos zonos	Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme nustatomos aerodromo apsaugos zonos kariniams aerodromams ir civiliniams aerodromams. Aerodromų apsaugos zonose vadovautis Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo III skyriaus pirmojo skirsnio 16 straipsnio nuostatomis. Transporto kompetencijų agentūra nepritaria projektui ar numatamai veiklai civilinių ir karinių, naudojamų civilinių orlaivių skrydžiams, aerodromų apsaugos zonose, jeigu nurodyti darbai trukdys skrydžių saugai, Lietuvos kariuomenės vadas nepritaria projektui ar numatamai veiklai karinio aerodromo apsaugos zonose, jeigu šie darbai kels grėsmę karinės aviacijos saugumui. Vadovautis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012-05-29 nutarimo Nr. 625 „Dėl Aviacijai galinčių kliudyti statinių statybos, rekonstravimo, įrenginių įrengimo ir želdinių sodinimo (įveisimo) derinimo tvarkos aprašo patvirtinimo ir įgaliojimų suteikimo“ reikalavimais.
Požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonos	Požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonų nustatymo tvarkos aprašas reglamentuoja požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonų ir jas sudarančių juostų nustatymo tvarką. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 106 straipsnio 3 punkto nuostatomis, požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonų 1-ojoje juostoje draudžiama bet kokia veikla, tiesiogiai nesusijusi su požeminio vandens paėmimu, gerinimu ir tiekimu.

Planuojant / projektuojant šilumos perdavimo tinklus šalia valstybinės reikšmės kelių būtina vadovautis Kelių įstatymo nuostatomis, kelių techninio reglamento KTR 1.01:2008 „Automobilių keliai“, Automobilių kelių juostos naudojimo inžineriniams tinklams kloti bendrųjų taisyklių BT ITK 09 reikalavimais. Gatvių raudonųjų linijų dydžiai bei kiti techniniai parametrai nustatyti statybos techniniame reglamente STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“.

Numatomi nauji statiniai ir įrenginiai turi būti planuojami / projektuojami vadovaujantis Pritarimo projektui ar numatamai veiklai kelių apsaugos zonose tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2021 m. liepos 20 d. įsakymu Nr. 3-353.

Vadovaujantis Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 106 straipsnio 3 punkto nuostatomis, požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonų 1-ojoje (griežto režimo) juostoje draudžiama bet kokia veikla, tiesiogiai nesusijusi su požeminio vandens paėmimu, gerinimu ir tiekimu.

Numatant šilumos tiekimo infrastruktūros objektus būtina vadovautis Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 109 straipsnio. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos žemės gelmių išteklių telkiniuose nuostatomis.

Vadovaujantis Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 100 straipsnio 5 punkto a papunkčio nuostatomis, paviršinių vandens telkinių pakrantės apsaugos juostose draudžiama statyti statinius ir įrengti įrenginius, išskyrus atvejus, kai statomi ir (ar) įrengiami paviršinių vandens telkinių pakrantės apsaugos juostą kertantys inžineriniai tinklai.

Vadovaujantis Kelių įstatymo 4 straipsnio 2 dalimi, servitutai valstybinės reikšmės keliams skirtuose žemės sklypuose nėra nustatomi, kadangi Akcinė bendrovė „Via Lietuva“ valstybinės reikšmės kelių negali perduoti nuosavybės teise kitiems asmenims, jų įkeisti ar kitaip suvaržyti daiktinių teisių į juos, jais garantuoti, laiduoti ar kitu būdu jais užtikrinti savo ir kitų asmenų prievolių įvykdymo, jų išnuomoti, suteikti panaudos pagrindais ar perduoti jų kitiems asmenims naudotis kitu būdu. Be to pagal Automobilių kelių juostos naudojimo inžineriniams tinklams kloti bendrųjų taisyklių BT ITK 09 (toliau – Taisyklės) 54 punktą – jeigu teritorijų planavimo dokumentų rengimo metu, o jei jie nerengiami – techninio projekto rengimo metu paaiškėja, kad, laikantis šių taisyklių nuostatų, inžineriniai tinklai neišvengiamai patenka į kelio juostos zoną, tarp kelio valdytojo ir inžinerinių tinklų savininko turi būti sudaroma sutartis. O pagal Taisyklių 56

punktą – inžinerinių tinklų savininkas ar valdytojas kelio juosta naudojasi tik pagal sutartyje numatytas sąlygas ir jokių teisių (nuosavybės ar valdymo) į kelio juostą (jos dalį) neįgyja.

Planuojant šilumos perdavimo tinklų plėtrą ir šilumos tiekimo infrastruktūros objektus bei rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus ir/ar techninius/darbo projektus būtina vadovautis žemiau nurodytais reikalavimais:

- šalia geležinkelio neplanuoti objektų, kurie apsunkintų geležinkelio ar jo infrastruktūros objektų veiklą;
- neplanuoti inžinerinių tinklų ir privažiavimų prie jų Geležinkelio kelių ir jų įrenginių zonose lygiagrečiai geležinkelio keliams, o būtinus inžinerinių tinklų susikirtimus su geležinkelio keliais planuoti kuo statesniu kampu, norminiuose aktuose nustatytais atstumais nuo geležinkelio infrastruktūros objektų;
- neplanuoti inžinerinių statinių, kurių apsaugos zonos persidengtų su Geležinkelio kelių ir jų įrenginių, geležinkelio želdinių apsaugos zonomis;
- vadovaujantis Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 22 str. 2 d. nustatytu reglamentavimu, Geležinkelio kelių ir jų įrenginių, geležinkelio želdinių apsaugos zonose Statybos įstatyme, Teritorijų planavimo įstatyme ar susisiekimo ministro nustatyta tvarka privalomas geležinkelių infrastruktūros savininko ar valdytojo pritarimas (derinimas) projektui ar numatomi veiklai;
- planuojant šilumos gamybos ir tiekimo infrastruktūros objektus (ir jiems numatomus žemės sklypus) įvertinti ir atsižvelgti į Projekto „Rail Baltica“ geležinkelio linijos Kaunas–Lietuvos ir Latvijos valstybių siena inžinerinių sistemų ir regioninių stočių susisiekimo komunikacijų inžinerinės infrastruktūros vystymo plano (T00095021, 2024) ir Projekto „Rail Baltica“ geležinkelių infrastruktūros priežiūros depų susisiekimo komunikacijų inžinerinės infrastruktūros vystymo plano (T00089624, 2023) (toliau – Projekto vystymo planai) sprendinius.

Elektros tinklų apsaugos zonose draudžiama: statyti gyvenamosios, kultūros, mokslo, gydymo, maitinimo, paslaugų, prekybos, administracinės, viešbučių, transporto, sporto paskirties pastatus 110 kV ir aukštesnės įtampos oro linijų apsaugos zonose; statyti ir (ar) įrengti stadionus, sporto, žaidimų aikšteles, turgavietes, pavojingų medžiagų talpyklas ir saugyklas, sąvartynus, viešojo transporto stoteles; statyti ir (ar) įrengti visų rūšių transporto priemonių ir (ar) mechanizmų stovėjimo ir saugojimo aikšteles oro linijų apsaugos zonose; organizuoti renginius, susijusius su žmonių susibūrimu; gadinti, užtvirti ar užversti kelius, skirtus privažiuoti prie elektros tinklų; laidyti aitvarus ir skraidymo aparatų sportinius modelius, skraidyti bet kokio tipo skraidymo aparatais žemiau kaip 30 metrų virš aukščiausio oro linijos laido, išskyrus elektros tinklų naudotojų naudojamus elektros tinklų priežiūrai skirtus skraidymo aparatus; stovėti visų rūšių transporto priemonėms ir (ar) mechanizmams po oro linijų laidais 330 kV ir aukštesnės įtampos oro linijų apsaugos zonose; barstyti iš lėktuvų ir kitų skraidymo aparatų trąšas ir chemikalus ant 35 kV ir aukštesnės įtampos oro linijų, transformatorių pastatų, skirstyklų ir srovės keitimo stočių; naudoti ugnį ir atlikti ugnies darbus, įrengti bei naudoti laužavietes, kepsnines, turistines virykles, laikinąsias lauko pirtis ir kitus atvirus arba uždarus ugnies šaltinius, taip pat bet kokius aukštos temperatūros, galinčius sukelti ugnį, įrenginius, išskyrus atvejį, nurodytą Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo IV skirsnio 25 str. 2 dalies 8 punkte; sandėliuoti bet kokias medžiagas, išskyrus skirtas elektros tinklų statybos darbams vykdyti.

Elektros tinklų apsaugos zonose, Statybos įstatyme, Teritorijų planavimo įstatyme ar Lietuvos Respublikos energetikos ministro nustatyta tvarka negavus elektros tinklų savininko ar valdytojo pritarimo (derinimo) projektui ar numatomi veiklai, draudžiama: statyti statinius ir (ar) įrengti įrenginius, išskyrus statinius ir įrenginius, kurių statyba draudžiama pagal Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo IV skirsnio 25 str. 1 dalį; keisti pastato (patalpos, patalpų) ar inžinerinio statinio paskirtį; rekonstruoti, griauti statinius ar išardyti įrenginius; įrengti gyvūnų laikymo aikšteles, vielines užtvartas ir metalines tvoras; atlikti įvairius kasybos, dugno gilinimo, žemės kasimo (lyginimo), sprogdinimo, melioravimo, užtvindymo darbus; sodinti, auginti arba kirsti želdinius (išskyrus krūmus ir žolinius augalus); mechanizuotai laistyti žemės ūkio kultūras; naudoti ugnį ir atlikti ugnies darbus technologiniams procesams vykdyti; įrengti visų rūšių transporto

priemonių ir kitų mechanizmų stovėjimo aikštes požeminių kabelių linijų apsaugos zonose; dirbti smūginiais ir (ar) vibraciją sukeliančiais mechanizmais požeminių kabelių linijų apsaugos zonose; keisti žemės paviršiaus altitudes daugiau kaip 0,3 metro (kasti gruntą arba užpilti papildomą grunto sluoksnį) požeminių ir povandeninių kabelių linijų apsaugos zonose; nuleisti inkarus, plaukti su nuleistais inkarais ir kitais dugną siekiančiais įrankiais povandeninių kabelių linijų apsaugos zonose; įvažiuoti transporto priemonėms ir kitiems mechanizmom, kurių aukštis su krovinium arba be jo yra daugiau kaip 4,5 metro nuo kelio (žemės) paviršiaus oro linijų ir oro kabelių linijų apsaugos zonoje.

Elektros tinklų savininkas ar valdytojas nepritaria projektui ar numatomai veiklai, jeigu Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo IV skirsnio 25 str. 2 dalyje nurodyti darbai pažeis elektros tinklų techninės saugos reikalavimus ir (ar) kels pavojų aplinkai, žmonių turtui, jų gyvybei ar sveikatai.

Vadovautis Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo X skyriaus (Krašto apsauga ir valstybės sienos apsauga) trečiojo skirsnio (Valstybės sienos apsaugos objektų ir įrenginių apsaugos zonos ir jose taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos) nuostatomis.

Vadovautis Aviacijos įstatymo 13 straipsnio 4 dalies nuostatomis, – pasienio ruože (patvirtintas 2007 m. gegužės 30 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 548 „Dėl pasienio ruožo ribų ir valstybės sienos apsaugos zonos ribų bei Lietuvos Respublikos gyvenamųjų vietovių, priskirtų pasienio ruožui, sąrašo patvirtinimo“) statinių ir įrenginių, kurių aukštis virš žemės paviršiaus yra 30 m ir daugiau, statyba, rekonstravimas ar įrengimas turi būti suderinti su Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos. Taip pat visi statiniai ir įrenginiai, kurių aukštis virš žemės paviršiaus yra 30 metrų ir daugiau turi būti paženklinėti kaip kliūtys pagal Kliūčių ženklavimo tvarkos aprašą, patvirtintame Lietuvos transporto saugos administracijos direktoriaus 2020 kovo 26 d. įsakymu Nr. 2BE-106 „Dėl kliūčių ženklavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, nustatytus reikalavimus;

Vadovautis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. gegužės 29 d. nutarimo Nr. 625 „Dėl Aviacijai galinčių kliudyti statinių statybos, rekonstravimo, įrenginių įrengimo ir želdinių sodinimo (įveisimo) derinimo tvarkos aprašo patvirtinimo ir įgaliojimų suteikimo“ nuostatomis. Kultūros paveldo objektų ir vietovių teritorijose bei jų apsaugos zonose ūkinė veikla reglamentuojama Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatyme, Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme, kultūros paveldo specialiuosiuose planuose bei kituose teisės aktuose. Kultūros vertybių registras nuolat tikslinamas ir papildomas naujais kultūros paveldo objektais, todėl rengiant TPD ar techninius projektus būtina vadovautis naujausia Lietuvos Respublikos kultūros vertybių registro informacija.

Esama šilumos gamybos ir tiekimo infrastruktūra atitinka gaisrinę saugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus.

Projektuojant ir statant naujus šilumos ūkio infrastruktūros objektus užtikrinant saugius atstumus tarp pastatų lauko sienų. Numatomiems pastatams nustatant statybos zoną, ribą ir linijas, pagal pastatams keliamus priešgaisrinių atstumų reikalavimus leidžiama pasirinkti I atsparumo ugniai laipsnį. Konkretūs priešgaisrinių atstumų tarp pastatų reikalavimai ir taikymo sąlygos išdėstyti Gaisrinės saugos pagrindiniuose reikalavimuose ir turi būti įgyvendinami rengiant statinių techninius projektus. Gaisro plitimas į kitus statinius gali būti ribojamas priešgaisrinėmis užtvaramis, kurios atskiria gretimus statinius ir savo konstrukcijos ypatumais užtikrina, kad vienoje priešgaisrinės užtvartos pusėje kilęs gaisras neišplistų į už jos esantį gretimą statinį, jų matmenys turi būti ne mažesni kaip didesniojo statinio išoriniai matmenys arba įrengiamų priešgaisrinių sienų (ekranų) matmenys parenkami atsižvelgiant į gaisro šiluminio poveikio plitimo galimybes. Būtina užtikrinti Gaisrinės saugos pagrindiniuose reikalavimuose numatytas sąlygas gaisrų gesinimo ir gelbėjimo automobiliams privažiuoti prie kiekvieno statinio, gaisro gesinimo vandens šaltinio ir gaisrinio hidranto. Esami ir planuojami šilumos ūkio infrastruktūros objektai naudojami/naudosis esamais privažiavimo keliais. Planuojama LEZ teritorijos katilinė nuo artimiausios Priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos komandos nutolusi apie 10 km. Konkretūs su gaisrine sauga susiję sprendiniai su bus patikslinti techninio projekto rengimo etape.

Esant poreikiui, šilumos ūkio infrastruktūros statinių susikirtimai (prasilenkimai) bei gretimybė su magistraliniais dujotiekiais bus sprendžiami žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentuose ir (ar) statybos projektuose. Panevėžio r. sav. teritorijoms, esančioms po 200 m į abi puses nuo magistralinių dujotiekių vamzdynų ašių ir 200 m nuo kraštinių vamzdynų taškų, taikomi I vietovės klasės reikalavimai. Magistralinių dujotiekių vietovės klasių teritorijose yra taikomi užstatymo normatyvai, nurodyti magistralinio dujotiekio įrengimo ir plėtros taisyklėse. Negavus magistralinių dujotiekių savininko rašytinio pritarimo projektinei dokumentacijai, o tais atvejais, kai pagal teisės aktus tokia dokumentacija SŽNSĮ 34 p. 1 d., magistralinio dujotiekio įrengimo ir plėtros taisyklių 18 p. nurodytai veiklai (veiksmams) nėra privaloma ir nėra rengiama – magistralinių dujotiekių savininko rašytinio sutikimo, magistralinių dujotiekių vietovės klasių teritorijose yra draudžiama projektuoti ir statyti bet kokius naujus statinius ar įrengti įrenginius, juos rekonstruoti, taip pat projektuoti ir atlikti statinių bei įrenginių remonto arba griovimo darbus (išskyrus tuos remonto, griovimo darbus, kurie numatomi už magistralinių dujotiekių apsaugos zonų ribų), nustatyti ar keisti žemės sklypų pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir / ar būdą, formuoti naujus ar pertvarkyti esamus žemės sklypus, planuoti teritorijas bei vykdyti kitą, aukščiau paminėtuose teisės aktuose nurodytą veiklą (veiksmus). Teritorijose, kuriose yra pasiekti atitinkamai magistralinių dujotiekių vietovės klasei taikomi užstatymo normatyvai (nurodyti magistralinio dujotiekio įrengimo ir plėtros taisyklėse), naujų vartotojų (skaičiuotinių pastatų, šiose taisyklėse apibrėžtais atvejais) prijungimas prie esamų ar planuojamų inžinerinių tinklų galimas tik rekonstravus magistralinių dujotiekių vamzdyną (-us) į aukštesnę vietovės klasę. Vamzdynai gali būti rekonstruojami suinteresuoto asmens (iniciatoriaus) prašymu ir lėšomis.

5. GAMTINIS KARKASAS, SAUGOMOS TERITORIJOS, KULTŪROS PAVELDAS, VALSTYBINIAI MIŠKAI

Panevėžio rajono savivaldybės teritorijos bendrajame plane (T00087555) yra nustatytos gamtinio karkaso teritorijos – slėninės bei dubakloninės migracijos koridoriai, kuriais vyksta intensyvi medžiagų, energijos ir gamtinės informacijos srautų apykaita ir augalų bei gyvūnų rūšių migracija, geosistemų vidinio stabilizavimo mazgai ir juostos, bei tarpsteminio stabilizavimo ašys (geologinės takoskyros), jungiančios ypatinga ekologine svarba bei jautrumu pasižyminčias vietas, jos pažymėtos **1-14 brėžiniuose**.

Šilumos tiekimo infrastruktūros plėtra gamtinio karkaso teritorijose nenumatoma, tačiau planuojami rekonstruoti Žibartonių šilumos perdavimo tinklai gali patekti į rajoninės ir svarbiausių vietinių migracijos koridorių teritorijas (**žr. 13 brėžinį**).

Pažymėtina, kad specialiajame plane numatyta šilumos perdavimo tinklų plėtra, patenkanti į gamtinio karkaso vietinės svarbos pažeisto ir stipriai pažeisto geoekologinio potencialo geosistemų stabilizavimo arealus, nėra draudžiama ar ribojama. Specialiajame plane yra priemonės būtinam esamų gyventojų aprūpinimui centralizuotojo šilumos tiekimo paslaugomis jau susiformavusioje gyvenvietės urbanistinėje struktūroje.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymu 12⁴ straipsnio nuostatomis, gamtinio karkaso teritorijose plėtojant inžinerinę infrastruktūrą išsaugomi ekologiškai ir estetiškai vertingi kraštovaizdžio elementai, jų funkcionalumas (pavieniai saugotini medžiai ar jų alėjos, reljefo formos, natūralios pievos, pelkės, paviršinio vandens telkiniai, laukinės gyvūnijos migracijos kelių vientisumui svarbūs elementai) ir užtikrinamas lygiaverčių kraštovaizdžio elementų atkūrimas kitose vietose, jeigu jie sunaikinami.

Gamtinio karkaso teritorijose nebus įrengiami įrenginiai, kuriems reikalingi taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimai.

Planuojama šilumos tiekimo infrastruktūra nepatenka į saugomas teritorijas ir Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijas ir su jomis nesiriboja (**žr.: 1-14 brėžinius, 3 priedą**).

Planuojama šilumos tiekimo infrastruktūra nepatenka paviršinių vandens telkinių apsaugos zonas ir pakrančių apsaugos juostas.

Pagal Aplinkos apsaugos agentūros tinklapyje pateikiamus Potvynių grėsmės ir rizikos žemėlapius, planuojama šilumos tiekimo infrastruktūra į potvynių grėsmės ir rizikos teritorijas nepatenka.

Įgyvendinant plano sprendinius teritorijos žemės paviršiaus ir gelmių ištekliai nebus naudojami. Galimas statybos darbų poveikis klojamų tinklų teritorijose dirvožemio dangai ir paviršiniams gruntams dėl sluoksnių permaišymo ir laikino perkėlimo vertinamas kaip įprastas statybos darbų etapas. Baigus statybos darbus pažeistas žemės plotas rekultivuojamas ir apželdinamas, kitur atstatomos buvusios dangos (asfaltas, šaligatviai, pėsčiųjų ir dviračių takai).

Siekiant išvengti cheminės dirvožemio taršos vykdant statybos darbus turi būti naudojamos techniškai tvarkingos transporto priemonės ir mechanizmai.

Išsami informacija apie valstybinės reikšmės miškus yra patalpinta miškų kadastrė (*Valstybinė miškų tarnyba prie Aplinkos ministerijos*). Šilumos perdavimo tinklų plėtra miškų teritorijose nenumatoma.

Vykdant šilumos perdavimo tinklų plėtrą turi būti vadovaujamasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo Nr. 521 „Dėl kriterijų, pagal kuriuos medžiai ir krūmai, augantys ne miškų ūkio paskirties žemėje, priskiriami saugotiniams“ nuostatomis.

Šilumos gamybos įrenginių ir perdavimo tinklų statybos ar rekonstrukcijos metu susidariusios atliekos turi būti tvarkomos vadovaujantis Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymu bei kitais Lietuvos Respublikos galiojančiais teisės aktais.

Gyvenamųjų vietovių teritorinė plėtra nenumatyta, išskyrus priemones būtinas esamų gyventojų aprūpinimui šiluma jau susiformavusioje ar bendrajame plane suplanuotoje gyvenvietės urbanistinėje struktūroje.

Kultūros paveldo objektų ir vietovių teritorijose bei jų apsaugos zonose (žr.: www.kvr.kpd.lt, **1-14 brėžinius, 4 priedą**) taikomi paveldosaugos ir tvarkymo reikalavimai, nustatyti kultūros paveldo objektų apsaugos reglamentais, šių objektų apsaugos specialiaisiais planais, tvarkybos projektais ir kitais kultūros paveldo apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais. Esant prieštaravimui tarp kultūros paveldo objektų tvarkymą reglamentuojančių dokumentų sprendinių ir šio specialiojo plano sprendinių, šio specialiojo plano sprendiniai nėra taikomi.

Šilumos ūkio inžinerinės infrastruktūros statinių ir įrenginių neplanuojama kultūros paveldo objektų, kurių vertingųjų savybių pobūdis yra archeologinis, teritorijose.

Planuojant žemės judinimo ar kasimo darbus Kultūros paveldo vertybių teritorijose, kurių vertingųjų savybių pobūdis – archeologinis, privaloma vykdyti paveldo tvarkymo reglamento PTR 2.13.01:2022 „Archeologinio paveldo tvarkyba“, nuostatas. Kitose Kultūros paveldo vertybių teritorijose, kurių vertingųjų savybių pobūdis nėra archeologinis vadovautis Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 9 str. 3 d. „jei atliekant statybos ar kitokius darbus aptinkama archeologinių radinių ar nekilnojamojo daikto vertingųjų savybių, valdytojai ar darbus atliekantys asmenys apie tai privalo pranešti savivaldybės paveldosaugos padaliniui, o šis informuoja Departamentą“.

Jei bus vykdomi didelės apimties žemės judinimo darbai (daugiau nei 5 ha plote), būtina vadovautis Paveldo tvarkybos reglamento PTR 2.13.01:2022 „Archeologinio kultūros paveldo tvarkyba“ 7.8 p., kuriame nurodyta, kad archeologiniai tyrimai privalomi kai: „numatoma vykdyti didelės apimties žemės judinimo darbus (rengti karjerus, kasti tvenkinius, tiesti susisiekimo komunikacijas, inžinerinius tinklus bei statyti jiems funkcionuoti būtinus statinius ir kt.), keičiančius reljefą daugiau nei 5 ha plote“.

6. APLINKOSAUGINIŲ REIKALAVIMŲ ĮGYVENDINIMAS

Šilumos energijos gamyba yra susijusi su teršalų išmetimu į aplinką. Panevėžio r. sav. teritorijoje esančiose katilinėse apie 42,8 % šiluminės energijos pagaminama deginant kietąją biomasę; 52,6 % deginant gamtines dujas; 4,3 % deginant gazolį; 0,3 % pagaminama naudojant elektrą.

Nacionalinėje energetinės nepriklausomybės strategijoje numatyta, kad neutralaus poveikio klimatui energijos gamybos ir vartojimo technologijų vystymasis, žaliojo kurso politika ir energijos vartojimo efektyvumo didėjimas lems struktūrinį gamtinių dujų vartojimo mažėjimą po 2030 m. Įgyvendinant šilumos sektoriaus dekarbonizaciją CŠT sektoriuje, siekiama, kad AEI dalis vykdant CŠT: 2030 m. – 90 proc., 2050 m. – 100 proc.

Specialiajame plane, siekiant didinti AEI ir atliekinės šilumos dalį CŠT šilumos energijos balanse iki 90 proc., planuojami vidutiniai (apie 25 MW galios) kietąją biomasę deginantys šilumos gamybos įrenginiai, kuriems taikomi aplinkosauginiai reikalavimai nustatyti Išmetamų teršalų iš vidutinių kurų deginančių įrenginių normose.

Pagrindinis kietosios biomasės naudojimo šilumos gamybai trūkumas, palyginti su dujiniu ar skystu kuru, yra didesnė kietųjų dalelių emisija. Ilgalakis aplinkos užterštumas kietosiomis dalelėmis gali sukelti neigiamą poveikį visuomenės sveikatai, todėl kuro deginimo technologijų tobulinimas yra svarbi priemonė didinant šilumos gamybos technologijų tvarumą ir mažinant aplinkos taršą.

Nuo 2025 m. griežtėja reikalavimai kietųjų dalelių ir kitų teršalų išmetimui į atmosferą iš vidutinių kurų deginančių įrenginių. Šilumos gamybos įrenginiams, tiekiantiems šilumos energiją centralizuoto šilumos tiekimo (CŠT) poreikiams, Aplinkos apsaugos agentūra (AAA) gali taikyti išimtis iki 2030 m. suteikdama šilumos tiekimo įmonėms pereinamąjį laikotarpį aplinkosauginių priemonių įdiegimui.

Išmetamų teršalų iš vidutinių kurų deginančių įrenginių normos, patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2017 m. rugsėjo 18 d. įsakymu Nr. D1-778 „Dėl Išmetamų teršalų iš vidutinių kurų deginančių įrenginių normų patvirtinimo“ (toliau – VKDĮ normos) nustato kurų deginančių įrenginių į aplinkos orą išmetamo sieros dioksido (SO₂), azoto oksidų (NO_x), kietųjų dalelių (KD) ribines vertes, jų taikymo tvarkos ir kontrolės, išmetamo į aplinkos orą šių teršalų kiekio apskaitos, mažinimo, anglies monoksido (CO) išmetamo kiekio stebėsenos ir apskaitos, visuomenei ir Europos Komisijai teikiamos informacijos reikalavimus ir taikomos vidutiniams kurų deginantiems įrenginiams neatsižvelgiant į naudojamo kuro rūšį. Naujiems vidutiniams kurų deginantiems įrenginiams: kietųjų dalelių ribinė yra 20 mg/Nm³; NO_x – 300 mg/Nm³; SO₂ – 200 mg/Nm³ (vertė netaikoma tik kietąją medienos biomasę deginantiems VKDĮ).

Siekiant užtikrinti aplinkosauginių reikalavimų laikymąsi katilinės įrengimo ir eksploatacijos metu, numatomos šios priemonės ir sprendiniai, mažinantys aplinkos oro taršą:

- *Efektvios dūmų valymo sistemos* – elektrofiltrai (elektrostatiniai dalelių surinkėjai), veiksmingi mažinant smulkiųjų kietųjų dalelių, įskaitant KD_{2,5}, emisijas, bei ciklonai (multiciklonai), naudojami stambesnių dalelių atskyrimui.
- *Degimo proceso optimizavimas* – deguonies pertekliaus (O₂) kontrolė, degimo temperatūros ir režimų valdymas, siekiant visiško kuro sudegimo ir išvengiant azoto oksidų susidarymo.
- *Įrangos priežiūra ir kontrolė* – reguliari katilo, dūmų valymo įrenginių ir dūmtraukio patikra, užtikrinanti stabilų ir efektyvų įrenginių darbą.
- *Šilumos atgavimo sprendimai* – didinant katilo naudingumo koeficientą ir mažinant degimo produktų kiekį.
- *Atitiktis teisės aktams* – katilinių eksploatavimas užtikrinant nacionalinių ir Europos Sąjungos teisės aktų reikalavimų laikymąsi bei nuolatinį emisijų stebėsenos ir reguliavimo taikymą.

Dėl planuojamos katilinės deginančios kietąją biomasę veiklos gali padidėti aplinkos oro tarša, kadangi planuojamoje teritorijoje atsiras papildomas taršos šaltinis – apie 25 MW galios katilinės dūmtraukis, per kurį į aplinką pateks teršalai: anglies monoksidas, azoto oksidai, sieros dioksidas ir kietosios dalelės. Planuojama ūkinė veikla taip pat susijusi su rizikos veiksniais, galinčiais daryti poveikį gyventojams ir visuomenės sveikatai: akustiniu triukšmu, oro tarša ir kvapais.

Sprendinių įgyvendinimo poveikis visuomenės sveikatai dėl cheminių medžiagų (teršalų), kvapų, triukšmo ir kitų fizikinių veiksnių bus vertinamas atliekant planuojamos ūkinės veiklos atranką dėl poveikio aplinkai vertinimo (PAV) ir (ar) planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procedūras, vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos oro apsaugos įstatymo (toliau – Aplinkos oro apsaugos įstatymas) 4 straipsnio 3 dalies nuostatomis, Savivaldybės taryba, siekdama užtikrinti, kad ribinės ar kitos šiame įstatyme nurodytos užterštumo vertės ir pavojaus slenksčiai savivaldybės gyvenamosiose vietovėse nebūtų viršyti, savivaldybės strateginiame plėtros plane ir (ar) savivaldybės strateginiame veiklos plane numato aplinkos oro kokybės valdymo priemones. Aplinkos oro apsaugos įstatymo 10 straipsnio 8 dalyje nurodoma, kad kai pagal Lietuvos Respublikos aplinkos monitoringo įstatymą vykdomo aplinkos oro monitoringo duomenys rodo, kad savivaldybės teritorijoje ar jos dalyje viršytas Pasaulio sveikatos organizacijos rekomenduojamas vidutinis vienų metų oro užterštumo azoto dioksidu ir (ar) kietosiomis dalelėmis $KD_{2,5}$ lygis, savivaldybės taryba turi teisę priimti sprendimą toje savivaldybės teritorijoje apriboti arba uždrausti naudoti vienos ar daugiau rūšių kurą. Tam tikros rūšies kuro naudojimo apribojimu laikomas laikotarpis, kuriuo draudžiama naudoti tos rūšies kurą, ir (ar) tos rūšies kurą deginančio įrenginio techninių reikalavimų nustatymas.

Panevėžio r. sav. vykdomas aplinkos oro monitoringas pagal parengtą ir suderintą „Panevėžio rajono savivaldybės aplinkos monitoringo 2023-2028 metų programą“. Įvertinus 2024 m. Panevėžio rajono savivaldybės teritorijoje atlikto antropogeninės oro taršos tyrimų rezultatų suvestines konstatuota, kad NO_2 , SO_2 , LOJ (lakieji organiniai junginiai: benzenas, toluenas, etilbenzenas, m/p-ksilenas ir o-ksilenas), KD_{10} ir CO koncentracijų nustatytų ribinių verčių viršijimų nebuvo užfiksuota ir pateikta išvada, kad teršalų poveikis aplinkos oro kokybei buvo nežymus.

7. VISUOMENĖS SVEIKATOS SAUGA

Specialiojo plano sprendiniuose numatomas apie 25 MW biokuro katilinės įrengimas planuojamoje pramonės ir (ar) inžinerinės infrastruktūros vystymui numatytoje teritorijoje, apie 100 ha plote, tarp Gustonių ir Berčiūnų kaimų.

Biokuro katilinės įrengimas prisideda prie klimato kaitos švelninimo tikslų įgyvendinimo, kadangi šilumos gamybai naudojamas biokuras laikomas atsinaujinančiu energijos šaltiniu, o degimo metu išskiriamas anglies dioksido kiekis iš esmės atitinka augalų augimo metu absorbuotą CO₂ kiekį. Tačiau biokuro naudojimas gali būti susijęs su kitų aplinkos oro teršalų emisijomis, todėl būtina taikyti atitinkamas taršos mažinimo priemones.

Biokuro naudojimo ypatumai ir poveikio aplinkai mažinimas

Pagrindinis biokuro naudojimo trūkumas, palyginti su dujiniu ar skystu kuru, yra didesnė įvairių dydžių kietųjų dalelių emisija, kuri ilgalaikėje perspektyvoje gali turėti neigiamą poveikį gyventojų sveikatai. Siekiant sumažinti aplinkos oro taršą, planuojama taikyti aukšto efektyvumo kietųjų dalelių surinkimo ir valymo technologijas, tokias kaip elektrostatiniai filtrai, taip pat kitas technines priemones, užtikrinančias teisės aktų reikalavimų laikymąsi.

Visuomenės sveikatos saugos užtikrinimas

Įgyvendinant specialiojo plano sprendinius, visuomenės sveikatos saugai užtikrinti būtina vadovautis galiojančiais Lietuvos Respublikos normatyviniais dokumentais, įskaitant, bet neapsiribojant:

1. HN 33:2011 – triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje;
2. HN 35:2007 – didžiausia leidžiama cheminių medžiagų (teršalų) koncentracija gyvenamosios ir visuomeninės paskirties pastatų patalpų ore;
3. HN 121:2010 – kvapo koncentracijos ribinė vertė gyvenamosios aplinkos ore;
4. HN 50:2016 – visą žmogaus kūną veikianti vibracija: didžiausi leidžiami dydžiai ir matavimo reikalavimai;
5. HN 30:2018 – infragarsas ir žemadažnis garsas: ribiniai dydžiai gyvenamosiose, specialiosiose ir visuomeninėse patalpose.

Taip pat privaloma laikytis kitų galiojančių teisės aktų, reglamentuojančių visuomenės sveikatos saugą.

Poveikio visuomenės sveikatai vertinimas

Poveikis visuomenės sveikatai dėl cheminių medžiagų (teršalų), kvapų, triukšmo ir kitų fizikinių veiksnių bus vertinamas:

- atliekant planuojamos ūkinės veiklos atranką dėl poveikio aplinkai vertinimo ir (ar) poveikio aplinkai vertinimą, vadovaujantis Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymu;
- statybos projekto rengimo etape, taikant techninius ir organizacinius sprendinius poveikiui mažinti.

Sanitarinės apsaugos zonos

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo IV skyriaus pirmojo skirsnio 52 straipsniu, sanitarinių apsaugos zonų dydžiai gamybinės paskirties objektams nustatomi įstatymo nustatyta tvarka. Atsižvelgiant į tai, kad katilinėms šiame įstatyme nėra nustatyta privaloma sanitarinės apsaugos zonos nustatymo pareiga, specialiajame plane sanitarinė apsaugos zona nenustatoma.

SAZ poreikis, esant pagrįstoms aplinkos ir visuomenės sveikatos apsaugos priežastims, gali būti vertinamas planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procedūrų metu.

8. STRATEGINIS PASEKMIŲ APLINKAI VERTINIMAS

Vadovaujantis Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo (SPAV) tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. gruodžio 23 d. nutarimu Nr. 1467, 10.1 punktu ir Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 2 priedo 3.1. papunkčiu: pramoninių įrenginių elektros energijai, garui gaminti ar vandeniui šildyti įrengimas (kai įrenginių vardinė (nominalioji) šiluminė galia arba, kai gaminama tik elektros energija, įrengtoji galia – didesnė kaip 5 MW), atlikta SPAV atranka Specialiojo plano sprendiniui - ~25 MW galios biokuro katilinės įrengimas apie 100 ha (apie 1 km²) plote tarp Gustonių ir Berčiūnų kaimų.

Panavėžio rajono savivaldybės administracijos direktorius 2026-01-07 įsakymu Nr. A-7 „Dėl Panevėžio rajono savivaldybės teritorijos šilumos ūkio specialiojo plano keitimo strateginio pasekmių aplinkai vertinimo“ nustatė, kad Panevėžio rajono savivaldybės teritorijos šilumos ūkio specialiojo plano keitimo strateginis pasekmių aplinkai vertinimas nebus atliekamas.

9. SPECIALIOJO PLANO GALIOJIMAS

Šilumos ūkio specialieji planai atnaujinami ne rečiau kaip kas 10 metų, atsižvelgiant į šilumos ūkio plėtros priemones nurodytas Šilumos ūkio įstatymo 8 straipsnyje bei įstatymo 1 straipsnyje nurodytus tikslus ir uždavinius, taip pat šilumos gamybos ir perdavimo technologijų raidą, konkurencinę aplinką, šilumos gamybos kainų tendencijas, aplinkos užterštumo pokyčius ir kitus reikšmingus veiksniai. Šilumos ūkio specialieji planai privalo būti atnaujinti ne vėliau kaip per 15 mėnesių nuo šilumos ūkio plėtros priemonių patvirtinimo ar jų pakeitimų įsigaliojimo ir atitikti Šilumos ūkio įstatymo 1 straipsnyje nurodytus tikslus ir uždavinius.

Jeigu savivaldybės institucija nesilaiko šiame įstatyme nustatytų įpareigojimų atnaujinti šilumos ūkio specialųjį planą arba jeigu tuo metu galiojantis šilumos ūkio specialusis planas ar teritorijų planavimo dokumentai neatitinka šilumos ūkio plėtros priemonių, specialieji planai ar teritorijų planavimo dokumentai taikomi tiek, kiek neprieštarauja šioms priemonėms.

PRIEDAI

1 priedas. Savivaldybės teritorijos suskirstymo šilumos vartotojų teritorijomis pagrindimas

2 priedas. Apsaugos zonų planai

3 priedas. Saugomos teritorijos ir objektai

4 priedas. Nekilnojamosios kultūros vertybės

BRĖŽINIAI

1 brėžinys. Sprendiniai, M 1:50 000

2 brėžinys. Dembava, M 1:5 000

3 brėžinys. Jotainiai, M 1:5 000

4 brėžinys. Krekenava, M 1:5 000

5 brėžinys. Liudynė, M 1:5 000

6 brėžinys. Miežiškiai, M 1:5 000

7 brėžinys. Naujamiestis, M 1:5 000

8 brėžinys. Pažagieniai, M 1:5 000

9 brėžinys. Ramygala, M 1:5 000

10 brėžinys. Smilgiai, M 1:5 000

11 brėžinys. Upytė, M 1:5 000

12 brėžinys. Velžys, M 1:5 000

13 brėžinys. Žibartoniai, M 1:5 000

14 brėžinys. LEZ, M 1:10 000